

DZIEŃ POMORSKI

BEZPARTYJNE PISMO CODZIENNE

Największy numer liczy **8 str.**

Naczelny Redaktor: przyjmuje oddzielnie na godz. 19.27 w nocy
Niekonie w redakcji nie zwraca

Wydawca: Pomorska Spółdzielnia W. dawnicza

Kontoczekowe P. K. O. Nr 166-311

Cena numeru w Toruniu i na prowincji **gr. 20**

Redakcja Administracja: Toruń, Szeroka 11

Tele. Redakcji: dzienne 402, nocny 211
Telefon Administracji 284

Oddziały: Gdansk, Stadteraben 7, telefon 214-94 — Gdynia, ul. 10 Lutego, tel. 13-44 — Grudziądz, Sienkiewicza 9, tel. 442, Weinerowo, Gdańska 4, tel. 64, — Bydgoszcz, ul. Mostowa 6, tel. 22-18, — Inowrocław, ul. Mar. Piłsudskiego 4a, tel. 302.

Rok IV.

Toruń, sobota 19 marca 1932

Nr. 65

Jak wyglądał w projekcie Hitlerowski marsz na Berlin

Berlin — 18. 3. (PAT). Ołbrzymie wrażenie wywołały w Berlinie ogłoszone wczoraj oficjalne rewelacje o przygotowywanym przez partję narodowo-socjalistyczną na dzień 13 marca niedoszłym do skutku zamachu stanu. W świetle znalezionych przy rewizji w koszarach hitlerowskich oddziałów szturmowych w Berlinie i na prowincji dokumentów zamach miał być przeprowadzony w sposób następujący:

Zmobilizowane już w dn. 12 marca oddziały szturmowe berlińskie na dane hasło miały objąć smaczy rządowe w stolicy i opanować wszystkie posterunki policji oraz punkty żywnościowe. Oddziały pobliskich miast prowincjonalnych miały dokonać marszu na Berlin, łącząc stolicę ze wszystkich stron. Po naciśnięciu łączności z oddziałami berlińskimi miało poprzec dyktatorskie zarządzania partji narodowych socjalistów w razie zwycięstwa przy wyborach na prezydenta Rzeszy Hitlera. Jak wynika ze znalezionych planów, było szczegółowo przygotowane zajęcie Berlina i innych miast niemieckich, wyznaczone były oddziały do przejęcia służby komunikacyjnej, opanowania magazynów broni, składów żywnościowych, sieci kolejowej, tramwajów, służby telegraficznej i telefonicznej. Wyznaczony był również dozór nad służbą informacyjną. Przygotowane były ponadto uspokajające odezwy o ludności i wezwania do policji, by nie stawiła oporu oddziałom szturmowym. Hasłem o wymarszu oddziałów miała być depesza, nadana z Monachium o następującej treści: **„Trabalka umarła — Max.**

Zamach stanu przygotowywany był również w miastach i miasteczkach pogranicza wschodniego. Wiele materiału rewelacyjnego należono m. in. w Pile, gdzie przez dłuższy okres czasu mobilizował się do przewrotu niejasny oddział hitlerowski.

Pruskie ministerstwo spraw wewn., które ogłosiło powyższe dane stwierdza, że rewizja wykryła w różnych miejscowościach dobrze zaopatrzone składy broni i amunicji, będące w posiadaniu hitlerowskich oddziałów szturmowych. Poza to do wszczęcia tej akcji przez hitlerowców miały być oczekiwane zaburzenia komunistyczne.

Władze pruskie zapowiadają energiczną akcję przeciwko wyrotowym dążeniom hitlerowców.

Berlin, 18. 3. (PAT). Według komunikatu pruskiego ministra spraw wewn., szczegóły przygotowań puczu hitlerowskiego przedstawiają się następująco:

Na dzień 13 marca oddziały szturmowe i zw. oddziały ochronne narodowych socjalistów znajdowały się w ostrym pogotowiu w okręgu holztyńskim. Oddziały szturmowe otrzymały rozkaz zaopatrzenia się w prowiant na dłuższy czas w przewidywaniu marszu na

Berlin. Na Śląsku na krótko przed 13 marca oddziały szturmowe przygotowywały kwatery w włościach. W okręgu holztyńskim zauważono przesunięcie szturmówek hitlerowskich.

O poważnym charakterze przygotowań świadczy deklaracja jaką na zebraniu komendantów szturmówek w Szlezwiku złożył jeden z przywódców hitlerowskich. Domaga się on jaknajszybszego uruchomienia rezerw, które maszerować winny do większych miast dla poparcia akcji, planowanej przeciw rządowi Brueninga i Hindenburgowi.

Aresztowany oficer policji Lange przyznaje się do wydania hitlerowcom planu rozlokowania policji berlińskiej oraz magazynów broni

i amunicji. Wbrew zapewnieniom Hitlera, że nie ma nic wspólnego z akcją wyrotową — policja wykryła tajne magazyny broni. Posiadanie broni przez hitlerowców ujawniono również w całym szeregu zajęć w Berlinie i na prowincji.

Berlin, 18. 3. (PAT). Na zarządzenie pruskiego ministra spraw wewn. odbyły się na całym obszarze państwa rewizje w lokalach partji narodowo-socjalistycznej oraz w koszarach oddziałów szturmowych hitlerowców. — W samym tylko Berlinie przeprowadzono rewizje w 60 lokalach. Poza to rewizje odbyły się w Hamburgu oraz całym szeregu większych miast Nadrenji.

„Nie bójcie się Polaki“

Przemówienie ministra Brauna w sejmie pruskim

Berlin — 18. 3. (PAT). W sejmie pruskim wygłosił wczoraj ekspozycję polityczną pruski minister Braun, występując przeciwko wywodom posła Winterfelda w sprawie rzekomego zagrożenia Prusom Wschodnim przez Polskę. Premier pruski oświadczył, że jest rzeczą złą podtrzymywać w ludności nadgranicznej psychologiczne obawy przed rzekomym niebezpieczeństwem z zewnątrz. Gdyby Polska istotnie zaatakowała Prusy Wschodnie, cała Rzesza Niemiecka solidarnie stanęłaby w obronie prowincji pruskiej. Szerzenie podobnych pogło-

sek podrywa jedynie kredyt Prus. Premier Braun podkreślił również, że obywatele państwa, mówiący językiem polskim winni korzystać z równych praw i równej wolności. Krytykując pruską ustawę o szkolnictwie mniejszościowym niemiecko-narodowi zapominają, że nie tylko Polacy mieszkają w Prusach, lecz że w granicach Polski mieszka bardzo wielu Niemców. Ustawę o szkolnictwie mniejszościowym rząd pruski zmuszony był wydać na życzenie Niemców, przebywających zagranicą, czemu premier przeciwstawiał się osobiście.

Strajk w Zagłębiu Dąbrowskiem załamał się ostatecznie

60 proc. strajkujących przystąpiło już do pracy

Sosnowiec — 18. 3. (PAT). Strajk na kopalniach Zagłębia Dąbrowskiego załamał się niemal zupełnie. Wczoraj na rannej zmianie około 60% STRAJKUJĄCYCH PRZYSTĄPIŁO JUŻ DO PRACY. Kilka kopalń pracuje już normalnie. Wiele innych rozpoczęło częściowo wydobywanie węgla. Ogółem przystąpiło wczoraj do pracy 6.875 robotników, strajkuje jeszcze 5.000 robotników na rannej zmianie. Kopalnie niezrzeszone pracują. O godz. 10 rozpoczęła się konferencja okręgowa w

centralnym związku górniczym, której przedmiotem jest sprawa dalszego kontynuowania, wzgl. zaprzestania strajku.

Według ostatnich wiadomości, wczoraj przed południem w Sosnowcu obradowała konferencja przedstawicieli delegatów C. Z. G. Po kilkugodzinnych naradach postanowiono strajk górników w Zagłębiu Dąbrowskiem zakończyć w dniu wczorajszym. Uchwała C. Z. G. podaje m. in., że górnicy byli w strajku odosobnieni i że strajk wskutek tego załamał się.

O Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości w Hadze

Zagadnienie międzynarodowego wymiaru sprawiedliwości, należy bezspornie do najważniejszych kwestji, decydujących o pokojowej stabilizacji świata. Sprawa dobrze funkcjonującego wymiaru sprawiedliwości jest jedną z największych trosk każdego normalnego państwa i biada takiemu państwu, pod adresem którego możnaby powtórzyć te zarzuty, jakie są powszechnie mówione o Trybunale Sprawiedliwości w Hadze. Rozbrojenie moralne i rozbrojenie wojskowe zostaną pustymi dźwiękami, o ile zagadnienie międzynarodowej sprawiedliwości nie zostanie tak potraktowane, jak traktuje każde państwo wymiar sprawiedliwości wewnątrz swych granic.

W „Gazecie Polskiej“ i w prasie zagranicznej ukazał się artykuł Mieczysława Ścieżyńskiego, w którym autor zwraca uwagę na pewną anomalję, jakie wkraśli się w czasach ostatnich w działalność Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze. Trybunał ten działa na podstawie statutu, przyjęte-

go przez znakomitą większość państw w roku 1929-tym. Źródłem tego statutu jakoteż podstawą istnienia i działania Trybunału jest pakt Ligi Narodów, jako część składowa Traktatu Wersalskiego.

W ciągu swego przeszło 11-letniego istnienia Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej wydał znaczną ilość wyroków, jak opinij narodowych (avis consultatif), z których pewna ilość dotyczyła bezpośrednio Polski. Jednakże, linja, po której rozwija się działalność Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej w Hadze w czasach ostatnich nie może budzić wątpliwości i zastrzeżeń.

Traktat Wersalski powinien być dla Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej jedynym źródłem prawa. Powołany on jest do orzecznictwa czysto prawnego, bynajmniej nie rozjemczego, ani tem mniej — powodującego się kryterjami politycznymi. Tymczasem Trybunał haski w działalności swej uchylił się od swego właściwego charakteru. Traktat Wer-

Konferencja min. Zaleskiego z premierem Francji

Genewa, 18. 3. (PAT). P. minister Zaleski odbył wczoraj rozmowę z premierem Tardieu. P. min. Zaleski zobaczył się ponownie z premierem Tardieu w poniedziałek w Paryżu.

„Zawieszenie broni“ między stronnictwami politycznymi w Niemczech

Berlin — 18. 3. (PAT). Wczoraj wieczorem wydany został dekret w sprawie zawieszenia broni między stronnictwami politycznymi w czasie od dnia 21 marca do 30 kwietnia, zabraniający w tym czasie wszelkich zebrań i demonstracyj politycznych.

Arsenał gazów trujących w Prusach

Berlin — 18. 3. (PAT). Sejm pruski przyjął wniosek partji socjalistycznej, domagający się natychmiastowego cofnięcia pozwolenia na wytwarzanie i magazynowanie gazów trujących w fabryce Altona.

„Zamach“ na konsulacie litewski w Berlinie

Berlin, 18. 3. (PAT). Na gmach konsulatu litewskiego w Berlinie dokonano wczoraj zamachu trzech młodych ludzi, którzy obrzucili okna konsulatu kamieniami.

Policja aresztowała jednego ze sprawców, który dotychczas nie podaje jednak swego nazwiska. Bezpośrednio przed zamachem kilka redakcyj dzienników berlińskich zostało zawiadomionych, że członkowie rewolucyjnej partji narodowo-socjalistycznej t. zw. grupy Strassera dokonują zamachu na litewski konsul generalny.

Zakończenie zjazdu przedstawicieli przedsiębiorstw komunikacji lotniczej

Warszawa, 18. 3. (PAT). Z okazji zakończenia międzynarodowego zjazdu przedstawicieli przedsiębiorstw komunikacji lotniczej minister pełnomocny Bertoni, jako delegat Min. Spr. Zagr. wydał w salonach Ministerstwa Rolnictwa raut, w którym m. in. wzięli udział p. min. komunik. inż. Kühn, p. min. roln. Janta-Polczyński, wicemin. komunik. Czapski i in.

Rząd polski żąda od Moskwy wyjaśnień w sprawie zamachu na Twardowskiego

Warszawa, 18. 3. (PAT). Poseł Rzplkiej Polskiej w Moskwie p. Patek zwrócił się dnia 14 bm. z polecenia rządu polskiego do zastępcy komisarza spraw zagr. Krestińskiego z żądaniem podania wszelkich danych jakoby w zamachu Judy Sterna na radcę Twardowskiego brali udział obywatele polscy, gdyż rząd polski pragnie ze swej strony przeprowadzić dochodzenie w tej sprawie. Zastępca komisarza spraw zagr. Krestiński ma udzielić odpowiedzi na demarche posła Patka.

W rocznicę pokoju ryskiego

11 lat upłynęło właśnie od daty podpisania w Rydze Traktatu Pokojowego między Polską z jednej strony, a Rosją i Ukrainą — z drugiej. Jan Dąbski, który stał na czele Polskiej Delegacji Pokojowej zarówno w Mińsku, jak i w Rydze, we wspomnieniach swych p. t. „Pokój Ryski” (Warszawa 1931), słusznie zaznacza, że „Traktatem tym zakończona została zwycięsko dla Polski przeszło stuletnia walka polityczna Rosji o niepodległość terytorjum wskrzeszonego Państwa Polskiego”. Istotnie, Traktat Ryski jest zakończeniem tych zmagania krwawych, jakie Polska toczyła z Rosją o swój byt i niepodległość, poczynając od Konfederacji Barskiej, po przez wszystkie powstania, kończąc na zwycięskiej kampanji 1920-go roku, stoczonej pod wodzą Marszałka Józefa Piłsudskiego.

Fundamenty Traktatu Ryskiego oparte są zarówno na kościach rycerzy i powstańców polskich, którzy w ciągu półtorawiekowych walk o wolność składali dowody żywotności i woli do bytu niepodległego Narodu Polskiego, jak przede wszystkim i nade wszystko — na wielkim czynie orężnym, na który zdobył się Naród Polski nazajutrz po odzyskaniu niepodległości w nieutrwalonych jeszcze granicach. Traktat Ryski jest, oczywiście, wynikiem decydującego zwycięstwa, odniesionego nad armją bolszewicką, dzięki męstwu i wytrwałości Żołnierza Polskiego oraz — geniuszowi Wodza.

Trudności, przez jakie przechodzą układy pokojowe, ściśle są związane z wypadkami na froncie wojennym. Polska delegacja pokojowa udaje się do Mińska Lit. dn. 14-go sierpnia 1920-go roku, w chwili, gdy rozpoczynała się dopiero bitwa rozstrzygająca niemal pod murami stolicy Polski. Delegacji polscy w Mińsku Lit. traktowani są niemal jak jeńcy czy zakładnicy. Brakuje im wszelkich prymitywnych wygód, a przedewszystkiem możliwości komunikowania się z Warszawą.

Myśl polityczna rosyjska, upojona chwilowymi powodzeniami armji bolszewickiej, wraca w stosunku do Polski do starego, tradycyjnego źródła. Daniszewski, który stoi na czele delegacji pokojowej rosyjskiej, dyktuje delegacji polskiej warunki, których nie powstydziliby się ani Piotr Wielki, ani — Katarzyna. Rosja znowu występuje w roli „gwarantki”, żąda redukcji armji polskiej do 50.000, wydania sobie pozostałego sprzętu wojskowego i t. d. Oczywiście, nawet i te warunki, które oddawały Polskę niemal na łaskę „gwarantki”, nie byłyby dotrzymane, w razie zwycięstwa armji bolszewickiej. Do Polski jechał przecież gotowy już „rząd polski” z Feliksem Dzierżyńskim na czele. Bolszewicy byli mistrzami w fabrykowaniu „woli chłopów i robotników” przy pomocy — bagnatów. Polskę, w razie przegranej, oczekiwał los „niepodległej” Ukrainy lub Białorusi.

Ale oręż polski i geniusz Wodza zmieniły sytuację gruntownie. Delegacja polska w Mińsku chwytła przez swą radiostację komunikat Sztabu Polskiego, dowiadując się o zwycięstwie. Odrzuca warunki Daniszewskiego, których zresztą przyjąć nie zamierzała w żadnym razie. Delegacja rosyjska mięknie, ale delegacja polska zdaje sobie sprawę, że istotne pertraktacje pokojowe należy odłożyć do czasu wyjaśnienia ostatecznych rezultatów zwycięstwa polskiego. Układy pokojowe przeniesione są do Rygi, trwały one przez 6 miesięcy (21 września 1920 do 18 marca 1921-go r.).

Historja nie powiedziała jeszcze swego decydującego słowa o przyczynach tak długotrwałej zwłoki. Pewna jest, że wynikała ona z taktyki rosyjskiej, na którą miały swój wpływ również i podszepty niemieckie. Chodziło o to, by pertraktacje pokojowe przeciągnąć poza termin plebiscytu na Górnym Śląsku. Ostatecznie Traktat Pokojowy podpisano d. 18-go marca 1921-go roku.

Traktat Pokojowy zawarty w Rydze był owiany duchem porozumienia. Był

to istotnie układ pokojowy „bez aneksji i kontrybucji” i może dlatego okazał się trwały. W ciągu lat 11-tu od chwili zawarcia, Traktat Ryski nigdy nie był kwestjonowany ani przez Rosję ani przez Polskę. Stosunki polsko-rosyjskie nie zaraż po zawarciu Traktatu Pokojowego w Rydze ułożyły się normalnie. Mieliśmy jeszcze do przeżycia okres raidów bandyterskich na terytorjum Rzeczypospolitej, dopóki żelazny mur KOP-u nie położył im kresu. Mieliśmy momenty krytyczne, jak — zabójstwo posła Wojkowskiego, zamach na „torgpreda”, ostatnio znowu — tajemnicza sprawa bomby Połańskiego. Zbyt wiele czynników najrozmaitszych zainteresowanych jest w psuciu stosunków pomiędzy Polską a Rosją sowiecką. Naogół jednak, jeśli pominiemy akcję Kominternu, która zresztą nie wyjada na terenie Polski żadnych rezul-

tatów, stosunki pomiędzy Polską a Rosją sowiecką układają się niemal zupełnie normalnie.

Ostatnią ich fazą jest parafowanie paktu o nieagresji. Pakt ten narazie utknął na martwym punkcie z powodu Rumunii, ale, niewątpliwie, dojdzie do ostatecznego załatwienia.

Uwaga Rosji sowieckiej coraz bardziej skupia się na Dalekim Wschodzie. Rząd zaś rosyjski z pewnością wie dobrze, iż nawet najgłębsze zaangażowanie się Rosji sowieckiej na Dalekim Wschodzie nie będzie dla Polski pokusą do naruszenia Traktatu Ryskiego.

Dlatego możemy być, że Traktat Pokojowy, zawarty w Rydze przed laty 11-u będzie trwałą podstawą dalszych stosunków normalnych pomiędzy Polską i Rosją.

13 marca Hitler przegrał — 24 kwietnia może wygrać

Przed wyborami do sejmiku pruskiego

Wyboru do sejmiku pruskiego odbędą się 24 kwietnia już po obiorze definitywnym prezydenta Rzeszy. Zostanie nim wedle wszelkiego prawdopodobieństwa sędziwy marszałek Hindenburg. Równie jednak prawdopodobnym, a nawet pewnym wydaje się, że **WYBORY DO SEJMIKU PRUSKIEGO PRZYNIOSĄ ZWYCIĘSTWO HITLEROWI** (Jak wiadomo, Prusy Wschodnie już w wyborach z 13 marca głosowały na Hitlera). Znaczenie zaś tego zwycięstwa będzie niezmiernie doniosłe, jeśli zważymy, że Prusy są najpotężniejszym z krajów związkowych Rzeszy.

Nic dziwnego, że akcja przedwyborcza już teraz wre w całej pełni w nieszczęśliwym tem państwie, gdzie jedne wybory go-

nia drugie, s'ejąc zamęt, rozwyrzenie i nie naw'sć.

BLOK CENTROWY.

Pomiędzy partjami umiarkowemi Prus toczyły się ostatnio rokowania o stworzenie wspólnego bloku. W skład jego weszłyby: Landvolk, Partja ludowa (Volkspartei), partja gospodarcza (Wirtschaftspartei), państwowy (Staatspartei) i konserwatyści. O ile blok ten zostanie zrealizowany, stanie on do wyborów z jedną wspólną listą.

Obrady w sejmie pruskim toczą się obecnie **POD GROŹNYM CIENIEM „POLSKIEGO NIEBEZPIECZENSTWA”**.

Posel niemiecko-narodowy Winterfeld zaatakował ostro rząd Rzeszy za niedość skuteczne, zdaniem mówcy, przeciwdziałanie

Hitlerowska GPU

Działalność obserwacyjna wywiadowców partji narodowo-socjalistycznej nie ogranicza się już tylko do policji, lecz obecnie rozciąga się również na Reichswehrę.

Socjalistyczna „Leipziger Volkszeitung” zamieszcza ciekawą odblitek pisemnej relacji obserwatora narodowych socjalistów w Hannoverze, który w sprawozdaniu swem podaje rezultaty powierzonej mu inwigilacji 17 pp. w Celle. Brzmi ono następująco:

Major George — narod. socjalista — pewny kapitan Siewers — nar. socj. — pewny; kpt. Gieseler — twierdzi, że nar. socj.; por. von Doering — nacjonalista; por. Bandelew — ?; por. Brinkmann — ?; por. Petersen — twierdzi, że jest nar. socj.; por. von Buelow — nacjonalista; por. von Korowsky — nar. socjalista — pewny; por. Mantius — nar. socj. — pewny. Pozdrowienie w kasynie „Heil”. Zalogę w 2/3 nam przychylna. (—) L. S.

Wynika z powyższego, że również i Reichswehra opianowana jest w dużym stopniu przez elementy skrajnie prawicowe.

nie zarządzeniem Litewskim w Kłajpedzie. Przy tej sposobności Winterfeld wystąpił przeciwko Polsce, twierdząc, że polskie władze wojskowe przeprowadzają w dalszym ciągu zbrojenia nad granicą niemiecką. Rząd pruski nie zmienił swego dotychczasowego sposobu traktowania mniejszości narodowych. W dalszym ciągu uprawia się starą politykę szkolną. Nauczyciele polscy w Prusach są nadal propagatorami na rzecz Polski. Mówca przypomniał przypadek w Niborku, gdzie jego zdaniem utworzona została szkoła mniejszościowa przez władze pruskie rzekomo dla jednego tylko dziecka polskiego i gdzie też doszło do nieszczęsnych zająć. Mówca wyraża nadzieję, iż rząd pruski nie dopuści do tego, aby skazani odsiadywać musieli swoje kary i przyczyni się do całkowitego ufaskawienia.

Jeszcze bardziej wymownym jest przemówienie prezydenta Siehra, wygłoszone w Królewcu we wtorek na 59 sesji prowincjonalnego Landtagu. Po omówieniu szeregu spraw, Dr. Siehr powiedział w związku z zajściami w Kłajpedzie, „niepokojącemi” przemówieniami polskimi w Gdańsku oraz książką Niemyra: Na podstawie opinji czynników miarodajnych tak ze sfer wojskowych jak i politycznych oświadczam, że nie ma najmniejszych powodów do obaw zamachu polskiego. Mam prawo oczekiwać od każdego Prusaka bez względu na jego przynależność partyjną, że w interesie moralnej i gospodarczej odporności Prus Wschodnich będzie współdziałał w zwalczaniu plotek i strachów”. Dr. Siehr twierdzi, że jest to tem bardziej konieczne, że sprawa bezpieczeństwa „Wschodnio-pruskiej ojczyzny” ma być przedmiotem WSPÓLPRA-CY REICHSWEHRY (wyłazi krzyżackie sztydo z worka mglistych polskich pogródek”).

„Nasz lud wschodnio-pruski winien zachować zimną krew i dobre nerwy, których jeszcze przez szereg lat potrzebować będziemy. Po przemówieniu dr. Siehra wygłosił mowę przewodniczący von Berg, który oświadczył:

Nie chcemy być małoduszni — nie jest to ani po niemiecku, ani po wschodnio-prusku. Nie chcemy jednak chować głowy w piasek jak strusie. Każdy Prusak Wschodni gotów jest oddać mienie i krew za Wolność Ojczyzny! (Głosy: Na! Na! — na ławach socjaldemokratów). Każdy kto s'ęga po naszą ojczyznę, gryzie granit! Prusy Wschodnie są i pozostaną niemieckie! Groźby pod adresem Polski nie dziwią nikogo. Słusznie też p'sze w ostatnim ze swych listów do brata tajemniczą śmiercią zgąsły s. p. Lanc:

...Siedzę dalej jeszcze na Mazurach. Po dotąd jakoś daleko, lecz teraz, to życie robią mi doprawdy przykre. Nie w'em jak długo jeszcze — i zależeć będzie od ostatnich sądów. Mianowicie 1 marca odbędzie się dwa procesy o rzekome przekupstwo i agitację. Może po tych rozprawach wysiedlą mnie poza kordon swego państwa. Dały Bóg, żeby tylko zdrowego! Wierzę mi, to kraj zbirów i hjen, pragnących krwi polskiej”.

Pod plantem

Jadąc pociągiem przez mniej uczęszczane okolice, zauważyć można nieraz obok plantu kolejowego grupkę dwóch, trzech, czasem czterech podróżników, którzy na widok biegnących wagonów przerywają grę w karty, w guziki czy w inną równie szlachetną rozrywkę, i podskakując w miejscu krzyczą coś i wreszcie, wygrażając podróznym pięściami. Jaki jest powód, jaki sens a przedewszystkiem: jaki cel takiej manifestacji domorosłego barbarzyństwa, — na to pytanie napewno nie potrafiliby odpowiedzieć żaden z owych osobników, nawet gdyby go o to spytano słowami dostępnymi dla jego poziomu kultury. Zato nauka dawno już wie, że tego rodzaju objawy typowe dla prymitywnych natur, wywoływane są w nich nie tylko wybuchem przyrodzonych popędów, ale i odruchem bezwiednego poczucia — zazdrości i bezsily.

Bo oto inni ludzie pełną parą, cywilizowanym środkiem lokomocji, podążają na przód ku szerokim horyzontom i określonymu celowi, — a oni... siedzą w rowie pod plantem kolejowym i poświęcają się szlachetnemu kunstowi rozrywki — w guziki.

Nie mamy absolutnie zamiaru, na tym przykładzie wyjaśniać prasie Stronnictwa Narodowego, że forma pisywania s'liną niekoniecznie jest szczęśliwą dla gazet, mających pretensję do uchodzenia za poważne. Nie zdola ona bowiem zaszkodzić nikomu, jak tylko — im samym. Nam zaś najzupełniej wystarcza nasze, codzienne owocniejszemi wynikami popierane przeświadczenie, że istnieją inne, skuteczniejsze sposoby naszego porozumiewania się z opinją społeczeństwa, — i że pojęcie „polemiki” bynajmniej nie jest równoznaczne z dyskusją z nożem w zębach.

Nie mamy również zamiaru, wyjaśniać gazetom Str. Narodowego, że codzienne wybuchy ich nieukontentowania z istnienia na Pomorzu naszego silnego Obozu — nie są niczem innym, jak bezwiednym odruchem poczucia słabnących sił ich własnego obozu. Nasz poglądnę b'gnie bowiem po równo wytkniętych, stalowych szynach, uważa na zakrętach, obsługuje ma mocną, a cel — wyraźny. Nietatwo go wykołocić. Dojedziemy napewno. Nawet nie oglądając się na to, co ktoś robi za plantem kolejowym.

Niema zapewne również potrzeby tłumaczyć prasie Str. Narodowego, że np. jej co-

dziennie napaści na „Strzelca” tylko utrwalają w społeczeństwie coraz głębsze przeświadczenie, że ta, rzekomo „partyjna” i „polityczna” organizacja przed-poborowego przysposobienia wojskowego jest tą właśnie ogólną s'lą, która na wypadek konieczności obrony Pomorza przed niebezpieczeństwem zewnętrznym dostarczy natychmiast gotowych, zwartych kadr żołnierskich. Ani niema potrzeby tłumaczyć, że np. atakowanie w gazetach Str. Narodowego tworzącej się armji rezerwowej byłych obrońców ojczyzny — to mimowolne i przeciwnie zamierzonym tych gazet przyczynianie się do jej rozrostu. Ani też niema potrzeby im wyjaśniać, że to samo jest i z rosnącym Legionem Młodych, że to samo jest z szeregiem innych widomych dowodów wzrastania sily i spoiwości pracy naszego Obozu.

A wreszcie, wreszcie — i nasz organ. Doprawdy nie czujemy żadnej, ale to żadnej potrzeby tłumaczenia prasie Str. Narodowego, że próbując atakować nas na gruncie naszej rzekomej „przyjaźni” z jakąś niemiecką gazetką której bez naszej wiedzy spodobało się tak powiedzieć, mimowolnie dała tylko wyraz niezbyt udatnemu odruchowi, — zazdrości. Bo mówienie o naszej rzekomej „przyjaźni” z ową gazetką miało być pretekstem do zajęcia się stanem wydawniczym i ogłoszeniowym naszego pisma. Stało się zaś tylko bezwiednym wybuchem żalości, że oto — organ naszego Obozu swem rzeczowym nastawieniem zdobywa z dnia na dzień coraz głębsze zrozumienie i zaufanie pomorskiego społeczeństwa, — podczas gdy w prasie Str. Narodowego nie od dziś trwa już proces... odwrotny.

Nie mamy zamiaru tego wszystkiego tłumaczyć dziennikom wspomnianego stronnictwa. Wiedzą o tem one same — zbyt dobrze. Ale skoro już o tem mowa, to niechże nam wolno będzie zdziwić się nad jednym tylko osobliwym zjawiskiem: — że mianowicie prasa Str. Narodowego wciąż powołująca się na świetną znajomość psychiki pomorskie go społeczeństwa, tak nisko widocznie ceni jego poziom umysłowy, iż codzienne, aż do znudzenia karmienie go jedną i tą samą strawą o niewybrednym smaku uważa za skuteczną drogę trafienia do opinji publicznej, skoro skutki mówią — przeciwnie.

■ **Obudźmy się i łączmy**
Legion Młodych
Okręg Pomorski ■

Dementia hysterica

czy też celowa faktyka szczywanich lisów

„Kölnische Zeitung“ z dnia 13 marca w artykule korespondenta gdańskiego, zatytułowanym „Nerwowość na wschodzie“, wzywa do skończenia z nieodpowiedzialnym szerzeniem plotek. Korespondent stwierdza, że na wschodzie atmosfera polityczna jest niesłychanie zatruta. „Pomiedzy Kłajpedą, Królewcem i Gdańskiem a Bydgoszczą, łącznie z Pomorzem zaobserwować można podobnie niepokojący rozwój psychologiczny, jak ten, który dostatecznie dobrze znamy z przedwojennej Europy i którego powinniśmy się obawiać. Ponieważ wówczas w każdym kraju, każdy był przekonany, że przeciwnik czeka tylko na korzystną chwilę, aby nań napaść, niebezpieczeństwo wojny systematycznie wzrastało. A ponieważ dziś mutatis mutandis Niemcy w Prusach Wschodnich i w Gdańsku, uważają, że muszą się obawiać napaści polskiej, ponieważ z drugiej strony Polacy żywią obawę, że DOJŚCIE DO WŁADZY W NIEMCZECH NARODOWO-SOCJALISTÓW BYŁOBY ZNAKIEM DO NAPAŚCI NA POMORZE — dlatego wszędzie czynione są przygotowania na wszelki wypadek” — a rezultat tego jest taki, że zapowiada całkiem niewiarygodna psychoza, w której pogłoski wyrastają jak grzyby po deszczu z pomocą nieodpowiedzialnych sprawozdawców prasow. chcących wykorzystać tę korzystną koniunkturę dla sensacji.

Dziś w Gdańsku opowiada się w tajemnicy o gromadzeniu się wojsk na pograniczu polsko-niemieckim. Kolportuje się nawet oświadczenia Gravingy, który — niema w tym ani słowa prawdy — rzekomo z rezygnacją powiedział, że w takim wypadku nic nie można zrobić i że Liga Narodów na tem by się załamała.

Korespondent wspomina następnie o działalności różnych polskich stowarzyszeń o wojskowych ćwiczeniach kolejarzy polskich z Gdańska, o mowach wypowiedzianych z obu stron i dodaje: „To co przez lata przyjmowane było jako fakty nemiłe, ale bez znaczenia, obecnie uważane jest za posiadające największe znaczenie. Jeżeli dzienniki niemieckie donoszą, że zatoka gdańska jest już zamknięta minami — oczywiście wyszane z pałca — i jeżeli pisma polskie przynoszą wiadomość, że narodowi socjaliści czekają tylko na wybór Hitlera, żeby „uderzyć“, ma się dość przykładów zbrodniczego nonsensu, który zatruwa polityczną atmosferę i stwarza stosunki, w których „z ostrożności“ istotnie kiedyś padną z nieodpowiedzialnej strony strzały, których echo usłyszane będzie niewątpliwie dalej, niż w Prusach Wschodnich i Gdańsku“.

Korespondent dodaje, że trzeba podkreślić, iż zarówno polskie jak i niemieckie odpowiedzialne czynniki, bynajmniej nie doceniają znaczenia wojskowych nieostrożności i konsekwencji, jakiego miało wkroczenie wojsk albo band polskich do Prus Wschodnich albo UCZYNIENIE Z GDANSKA POLSKIEGO SZANGHAJU, które to określenie korespondent nazywa nieodpowiedzialnym hasłem, jakie obecnie krąży w Gdańsku. Korespondent kończy swój artykuł wyrażeniem przekonania, że trzeba gruntownie skończyć z nieodpowiedzialnym szerzeniem pogłosek.

Zaraz po tym artykule, dziennik podaje depeszę z Gdańska treści następującej: „W związku z pogłoskami o zamiarze Polaków napaści na Gdańsk i na Prusy Wschodnie“.

Za napaść na prezydenta Włocławka

Sąd skazał oszczerców na wczynie

W dniu 15 b. m. Sąd Okręgowy we Włocławku skazał na 6 tygodni więzienia współpracownika „Dziennika Kujawskiego“ — Klabackiego, za napisanie szeregu napastliwych artykułów przeciwko prezydentowi miasta Włocławka.

Jest to w ostatnich czasach już drugi wyrok w podobnej sprawie. Mianowicie 5 lutego b. r. inż. Ciechanowski został skazany na 2 miesiące więzienia za rozsiewanie plotek, uwalniających prezydentowi miasta.

Sprawy te miały specyficzny posmak napaści politycznej ze strony opozycji prawicowej, nie przebiegającej w środkach. Zrozumiałem jest więc, że wyroki skazujące wpłynęły na to środowisko wybitnie uspakajająco.

dnie, należy zaznaczyć, że w polskich szowinistycznych kołach wojskowych podobno zastanawiano się nad sztucznym wywołaniem przedmiotów konfliktu. W tym celu mają mieć miejsce napaści na znane osobistość polskie w Gdańsku, dokonane przez polskich prowokatorów przebranych za narodowych socjalistów, a nawet za gdańskich Schupo, aby mieć pretekst do zbrojnego

wkroczenia dla rzekomej ochrony zagrożonych Polaków gdańskich. Jako przygotowania, polskie osobistości w Gdańsku, m.in. członkowie dyplomatycznego przedstawicielstwa polskiego w Gdańsku, mają o trzymać listy z pogroźkami. Należy się spodziewać, że już ogłoszenie takich perfidnych planów wystarczy, ażeby raz na zawsze przeszkodzić ich urzeczywistnieniu“.

Oczywiście..

Odpowiedź niemiecka na projekt Unji Gospodarczej

Rząd Rzeszy złożył na ręce ambasadora francuskiego w Berlinie Francois Poncet odpowiedź niemiecką na memoriał rządu francuskiego w sprawie federacji naddunajskiej. Odpowiedź niemiecka wskazuje, że państwu naddunajskiemu pomoc można jedynie przez ułatwienie im zbytu towarów. Nastąpić to musi szybko przy zastosowaniu odpowiednich ulg i przywilejów. Stanowisko to pokrywa się z odpowiedzią rządu Rzeszy, udzieloną na apel kanclerza austriackiego Burescha oraz uprzednią akcją Niemiec za wprowadzeniem cel preferencyjnych. Nota niemiecka uważa, że projekt niemiecki może być natychmiast zastosowany i przynieść może skuteczną pomoc państwu naddunajskiemu, podczas gdy wykonanie planu francuskiego mogłoby nastąpić dopiero po dłuższych debatach.

Odpowiedź niemiecka, powołując się na

propozycję rządu włoskiego, żąda przeprowadzenia wymiany poglądów między zainteresowanymi państwami naddunajskimi: a wielkimi mocarstwami, które mogą wchodzić w rachubę w sprawie wspomnianego zbytu towarów państw naddunajskich. W tej wymianie poglądów, zdaniem rządu Rzeszy, od razu winny wziąć udział Francja, Anglja, Włochy i Niemcy. W końcu odpowiedź niemiecka zauważa, że memorandum francuskie przeczoła najwidoczniej Bullgarję, która winna być zaliczona do dotkniętych kryzysem państw naddunajskich w przeciwieństwie do Czechosłowacji, której położenie nie uprawnia do stawiania jej w jednym rzędzie z państwami dotkniętymi kryzysem.

O Polsce „oczywiście“ Niemcy nie mają nic do powiedzenia.

„Pokojowe“ oblicze Bolszewji

Szumne słowa w Genewie i zbrojenie w domu

Na komisji rozbrojeniowej tylko dwa państwa opowiedziały się bezwzględnie za zupełnym rozbrojeniem, a państwami wyznającymi te czyste idee były: Turcja i Rosja bolszewicka.

Dziwnym zbiegiem okoliczności zdarzyło się, że gdy delegaci Z. S. S. R. wygłaszali gorzkie słowa, prasa ich kraju, ogłaszająca „Rocznik spraw wojskowych“ zaprzeczyła kateorycznie kunsztownym wywodom swych przedstawicieli. Co więcej, okazało się, że do Ligi Narodów rząd sowiecki nadesłał fałszywe informacje co do sytuacji militarnej w Bolszewji. Liga Narodów dowiedziała się oficjalnie, że ogólna liczba ludzi uzbrojonych w Sowietach wynosi 562.000. Liga Narodów jednak nie wie, że w sprawozdaniu nie podano owych 45 tys. ludzi uzbrojonych, którzy pozostają pod zarządem GPU, a którzy stanowią przeciw regularne wojsko. Nie podano również w oficjalnym sprawozdaniu, że na granicy stoi 50 tys. ludzi, a nie można sobie wyobrazić przecież, by ludzie pełniący straż graniczną stali bez broni. Dziwnem również musi się wydawać, że państwo tak „pokojowo“ usposobione tak olbrzymie sumy przeznaczają

na samą propagandę wojny powietrznej i gazowej.

Niedawno ogłoszono rozporządzenie, które nakłada obowiązek na wszystkie związki robotnicze, by ¼ swoich dochodów przesyłały do biura „Ossoawiachim“. Dochody te mają iść właśnie na cele powyższej propagandy. Dokumenty wykazują, że w roku 1931 przeznaczono na sprawy zbrojenia w Z. S. S. R. 1.396 milionów rubli. Dokumentem bolszewickim zawdzięczamy wiadomość, że w tym miesiącu dzięki składkom ludności armja czerwona otrzymała 24 nowe tanki. Opierając się na tych samych źródłach można ustalić, że za tymi frazesami pokojowymi, którymi tak szczerze obdarzali Ligę Narodów przedstawiciele Bolszewji, kryje się, prócz uprzednio podanych cyfr, 9 milionów uczniów kształcących się w szkołach przysposobienia wojskowego. Wierząc słowom delegatów, Bolszewja najeżona jest od białych chorągwi, przeglądając zaś prasę Z. S. S. R. dochodzimy do przekonania, że Bolszewja ani trochę nie zmieniła kierunku swych krwawych wysiłków. Pod pokojowymi frazesami w dalszym ciągu kryją się już nie proch i żelazo, ale wszystkie najstraszniejsze wynalazki mordercze doby obecnej.

Psychoanaliza, baronowa, biżuterja..

i co z tego wynikło

Budapeszt ma swoją sensacyjną sprawę, której może mu pozazdrościć każda wielka stolica, a zwłaszcza policja śledcza. Sprawa przedstawia się tak.

Do jednego ze znanych w stolicy Węgier lekarzy psychiatrów zgłasza się elegancka dama, która przedstawia się jako baronowa Hirsensfels.

Roniąc obficie łzy, baronowa opowiada lekarzowi historję choroby swego męża, który został opanowany przez manję przesładowczą: śni mu się, iż skradziono mu biżuterję rodzinną, co wprawia go w taki szal, iż wyprawia niemożliwe awantury w domu i terroryzuje służbę i otoczenie.

Wysłuchawszy relacji baronowej, lekarz oświadcza, iż musi przedewszystkiem zbadać chorego, zanim poweźmie jakąś decyzję.

Niech pani zatem przyprowadzi jaknajrychlej męża ze sobą pod jakimkolwiek pretekstem.

Dama zgadza się, poczem opuszcza gabinet lekarza, bierze taksówkę i każe się wieść do magazynu znanego jublera budapeszteńskiego. Tu wybitna piękna naszyjnik brylantowy, przedstawia się jako żona słynnego lekarza i

prosi jubilera, by zechciał udać się z nią do męża, który obejrzy naszyjnik i zapłaci zań, o ile będzie mu się podobał.

W kilka minut później baronowa jest już z powrotem u lekarza w towarzystwie pomocnika jubilera, który ma z sobą naszyjnik. — W poczekalni baronowa bierze naszyjnik od pomocnika, prosi go, aby zachecał chwilę, a tymczasem pokaże brylanty mężowi.

Wszedłszy do gabinetu lekarza, baronowa uprzedza go, iż maż jest z nią i czeka w przyległym salonie.

Lekarz wprowadza baronową drugim wejściem do przedpokoju i prosi do gabinetu pomocnika jubilera. Wdaje się z nim w rozmowę o tem i owem, pragnąc w ten sposób zbadać stan duchowy swego pacjenta. Subjekt zaczyna się — rzecz prosta niepokoić i pyta wreszcie lekarza, co myśli o brylantach.

Lekarz sądząc, iż teraz nadszedł moment właściwy i pacjent ujawnia swój stan choroby, zaczyna przemawiać dość łagodnie, przekonywująco:

— Drogi panie, musi pan zapomnieć o tych brylantach, niechże pan zrozumie wreszcie, że naszyjnika nie było, że on nie istnieje, jest pro-

Nowe umowy zbiorowe w przemyśle górnośląskim

W bieżącym tygodniu rozpoczyna się w Katowicach obrady komisji pojednawczej, rozjemczej w sprawie zatargu o płace w przemyśle cynkowym. Jak wiadomo, umowa zbiorowa wypowiedziana została z dniem 1 kwietnia br. przez przemysłowców, którzy proponują obniżkę płac o 21 proc. Konferencjom przewodniczyć będzie komisarz demobilizacyjny inż. Maske.

Również w dniach najbliższych rozpoczyna się w Katowicach pertraktacje w sprawie zawarcia nowej umowy zbiorowej w hutnictwie żelaznym na Górnym Śląsku.

W obronie przed możliwością powodzi

Znaczne opady śnieżne w okresie zimowym oraz długotrwałe mrozy stwarzają możliwość powodzi na niektórych rzekach o ile nastąpi raptowne podniesienie się temperatury. Obawę groźnych wylewów potęguje również fakt zamrażnięcia większości rzek na całej ich długości. W chwili ruszenia lodów, na rzekach tych powstać mogą poważniejsze zatory; zagrożające wylewem niżej położonym terenom.

W związku z tem ministerstwo spraw wewnętrznych wydało zarządzenie, w którym poleca ściśle wykonanie instrukcyj, wydanych na wypadek powodzi w roku ubiegłym. Ministerstwo poleca dopilnować, aby wszelkie przygotowania do akcji ratunkowej zarządzone zostały we właściwym czasie, oraz aby wczasy uzgodniono zasady współpracy między instytucjami społecznymi, magistratami, dyrekcjami dróg wodnych itd.

Ruch statków w porcie gdańskim

Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w miesiącu lutym b. r. zawinęło do portu gdańskiego 188 statków ogólnej pojemności 159.795 ton, w tem 58 statków z ładunkiem, oraz 130 statków próżnych. Statki te przywiozły 183 pasażerów, oraz 12.930 tonn towarów.

W tym samym okresie czasu wyszło z portu gdańskiego również 188 statków ogólnej pojemności 162.304 tona, w tem 164 statków z ładunkiem oraz 24 próżne. Statki wywiozły 288.232 tona ładunku, w tem 255.536 tonn węgla oraz 351 pasażerów.

Stan bezrobocia w poszczególnych zawodach

Na ogólną liczbę 352.868 bezrobotnych w całej Polsce zarejestrowanych na dzień 12 bm bezrobocie w poszczególnych zawodach przedstawiło się następująco:

Górnicy — 17.321 bezrobotnych, hutnicy w metalu 5384; szklarze 2476; metalowcy 34909; włókiennicy 28645; robotnicy budowlani — 41295; pracownicy umysłowi 39618. Liczba bezrobotnych robotników niewykwalifikowanych wynosiła 155.757 osób.

Liczba częściowo zatrudnionych wynosiła 143.249 osób, z czego przez 1 dzień w tygodniu pracowało 7326 osób, przez 2 dni 15732; przez 3 dni 45.615, przez 4 dni 43.080 i przez 5 dni 31496 osób.

dem pańskiej wyobraźni. Chcę pana wyleczyć z tej manji. Niech mi pan opowie wspomnienia z lat dziecińczych.

Łagodna przemowa lekarza wywarła skutek wprost przeciwny. Subjekt porwał się z fotela, jakby go giez ukąsił, zaczął krzyczeć, wołać, że go ograbiono, wzywał na pomoc policję.

Lekarz był i na to przygotowany. Napady furji zdarzają się i u takich pacjentów. Naciśnął guzik dzwonka elektrycznego. Do gabinetu wpadli po chwili dwaj pielęgniarze, rzucili się na subjekta, wpakowali go pomimo wściekłego oporu w kaftan bezpieczeństwa, zaprowadzili do łazienki, dali mu zimny prysznic, poczem zamknęli go w wybitym materacem pokoju. Tutaj trzymano biedaka aż do chwili gdy zjawił się u lekarza jubiler, zaniepokojony długą nieobecnością swego subjekta. Teraz sprawa się wyjaśniła. Ale brylantów — oczywiście — już nie było. A także i baronowej.

Policja szuka naszyjnika i baronowej. — znany psychiatra budapeszteński ogania się przed znajomymi, którzy go zasypują pytaniami o zdrowie „pacjenta z naszyjnikiem“.

KOLEKCJA PAPIEROSÓW JEST NAJMILSZYM PODARKIEM ŚWIĄTECZNYM

Brodnica

— Program obchodu imienin Marszałka J. Piłsudskiego: 18 marca. Godz. 20 capstrzyk i iluminacja z udziałem wojska i organizacji P. W. 19 marca. Godz. 7 hejnał, godz. 10 zbiórka wojska i organizacji P. W. na rynku, raport i przemówienie. Godz. 10.30 uroczyste nabożeństwo w kościele farnym — po nabożeństwie defilada. Godz. 12.15 poświęcenie świetlic Zw. Obyw. Pracy Kobiet i B. B. W. R. Godz. 13 składanie życzeń dla Marszałka Piłsudskiego na ręce Dowódcy 67 p.p., godz. 15 akademja dla wojska w „Domu Katolickim”, godz. 18 akademja dla publiczności w „Domu Katolickim”.

Program akademji (o godz. 18).

1. Zagajenie — p. burmistrz Blokus.
  2. Uwertura z opery „Halka” Moniuszki, ork. 67 p.p.
  3. Deklamacja — „Sztandar” — Antoszevska, ucz. VII kl. gimn.
  4. Chór Państw. Gimn. Męskiego.
  5. Gawędy obozowe — zesp. żołnierski 67 pp.
  6. Tańce góralskie — ork. 67 pp.
  7. Deklamacja 19—3-ci Trowska, ucz. kl. VII.
  8. Przemówienie (prof. Jastrzębski).
  9. Uwertura p. t. „Legjony” — ork. 67 pp.
- Herbatka towarzysza Zw. Strzeleckiego. Z okazji imienin pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego Związek Strzelecki urządza w dniu 19 marca o godz. 20 na sali Strzelniczy Herbatkę towarzyską z różnymi niespodziankami. Przygrywać będzie orkiestra 67 pp. Wstęp za zaproszeniami i zł.

Nowemiasto

— Msza św. za duszę ks. biskupa Bandurskiego. Staraniem Zarządu Kola B.B.W.R. Nowemiasto, dnia 15. III b.r. o godz. 9-ej rano, odprawione zostało uroczyste nabożeństwo żałobne za duszę śp. ks. biskupa Bandurskiego. W uroczystym nabożeństwie wzięli udział wszyscy przedstawiciele władz i urzędów z p. starostą Skłodowskim na czele, przedstawiciele organizacji społecznych szkoły, towarzystwa, oraz liczne rzesze publiczności. Uroczyste nabożeństwo odprawił przy katedrze ks. radca Pape, wygłaszając pod koniec nabożeństwa okolicznościowe kazanie. Pieniąż żałobne wykonał pięknie chór męski i mieszany Towarzystwa Śpiewu „Harmonji”.

— Koło B. B. W. R. przy pracy. W dniu 10 marca b.m. o godz. 8-ej wiecz. odbyło się zebranie B. B. W. R. koło Nowemiasto, przy bardzo licznych udziałach członków i sympatyków. Zebranie zaszczytliwił swą obecnością p.p. starosta Skłodowski, inspektor Woźniak i inni. Zebranie zagal p. prezes Miłoszewski Bronisław, wygłaszając krótkie przemówienie poświęcone śp. ks. biskupowi Bandurskiemu. — W przemówieniu prezes podniósł zasługi, wielkiego patrioty i żołnierza, który podczas walk legjonów Marszałka, z narażeniem życia, krzewił wiarę i budził nadzieję w świetlaną i wielką przyszłość Polski, wśród walczących z zaborcami, legjonistów. On to, swymi czynami, dał wzór kapłanowi Chrystusowemu i prawdziwego żołnierza-polaka. By uczyć i złożyć hold nieodżałowanemu kapłanowi-żołnierzowi, prezes poprosił obecnych o powstanie z miejsc i ucha modlitwę.

Następnie sekretarz Koła odczytał artykuł „Gazety Polskiej” odnoszący się do zasług i czynów zmarłego kapłana.

W dalszym ciągu p. wiceprezes mecenas Lenik wygłosił referat na temat zorganizowania federacji, poruszając również działalność prasy, w szczególności opozycyjnej i jej stanowiska względem pracy państwowotwórczej i rządu. W dyskusji, która wyłonila się nad referatem, zabrał głos p. starosta Skłodowski, wyjaśniając zebrany przyczyny gospodarcze go kryzysu świata. W dyskusji zabrał również głos p. nac. Kulikowski prezes Koła, mecenas Lenik i inni.

W wolnych wnioskach zabrał głos p. prezes Miłoszewski, poruszając nagłą sprawę utworzenia świetlic, apelując do zebranych, by solidarnie spieszyli z pomocą, aby jaknajrychlej utworzyć świetlice, gdyż bez niej organizacje P. W. nie spełniają całkowitego swego zadania. Propozycję tę przyjęto przychylnie, poczem wybrano specjalną komisję, któraby zajęła się tą sprawą.

Na wniosek p. mecenas Lenika uchwalono poczynić starania by za duszę Jego Ekscelencji ks. biskupa Bandurskiego została odprawiona żałobna msza święta.

Na tem prezes hasłem cześć pracy zakończył zebranie.

Zamiast dolarów — więzienie

Epilog napadu w Nowym Dworze pod Chojnicami

Przed wzmocnionym wydziałem karnym sądu okręgowego stawiał niebezpieczny bandyta Józef Jankowski, z zawodu rzeźnik, oskarżony o dokonanie napadu rabunkowego w r. 1928 na zagrodę osadnika Kempnińskiego w Nowym Dworze, pow. chojnickim.

Oskarżony wspólnie z ujętym wówczas bandytą Wiśniewskim dokonał napadu rabunkowego z bronią w rękę. Ponieważ napadnięty Kempniński przybył wówczas niedawno z Ameryki, bandyci sądzili, że łupem ich padnie większa ilość gotówki. Przepuszczenia jednak zawiodły. Łup, który wpadł w ich ręce, stanowił w gotówce 20 złotych, 2 złote zegarki,

piersiści z brylantem i inne rzezy. Mimo przeszukania całego mieszkania bandyci upragnionych dolarów nie znaleźli.

Przed opuszczeniem mieszkania zлочyńcy wymusili pod groźbą śmierci przysięgę, że nikomu o napadzie nie zgłoszą.

W kilka dni później policja ujęła Wiśniewskiego, który został swego czasu zasądzony na kilka lat ciężkiego więzienia. Jankowski zaś zbiegł do Francji, skąd obecnie powrócił do Chojnicy, gdzie go ujęto.

Sąd wymierzył mu za napad rabunkowy 6 lat i 3 miesiące ciężkiego więzienia.

Z namowy matki podpalił

Dnia 14 czerwca ub. r. o godz. 11.15 powstał pożar w zabudowaniu rolnika Zalesnego Wojciecha w Pływaczewie (pow. wąbrzeski). Ogień zniszczył dom mieszkalny i chlew. Przeprowadzone dochodzenia ujawniły, że zachodzi zbrodnicze podpalenie z chęcią zysku aseracyjnego, którego dopuścił się syn poszkodowanego 21-letni Zalesny Tadeusz. W toku badań Zalesny Tadeusz przyznał się do winy

i zeznał, że podpalenia dokonał z namowy swej matki. Zalesny został aresztowany, osadzony w więzieniu śledczym. Ostatnio odbyła się w sprawie tej przed Sądem Okr. w Toruniu na sesji wyjazdowej w Wąbrzeźnie rozprawa główna, w wyniku której zasądzeni zostali Zalesny Tadeusz i jego matka Aniela na karę 3 lat ciężkiego więzienia.

PRZED ROZPOCZĘCIEM II-GO KWARTAŁU

PRZYPOMINAMY,
ZE LISTOWI PRZYJ-
MUJĄ PRZEDPŁATE

NASZEGO DZIENNI-
KA NA M. KWIECIEŃ
WZGL. II KWARTAŁ

TYLKO DO DNIA 25-GO B. M.

Z życia BBWR. w Leśniewie

Ostatnio w Leśniewie odbyło się zebranie BBWR. Na wstępie powołał p. Wojciechowski Jan do prezydium pp. Mielczarskiego, Szornaka i Bystrama.

Po zagajeniu zebrania przez prezesa p. Bystrama, zebrani uczcili pamięć bojownika o wolność, złotoustego śp. księdza biskupa Bandurskiego, przez powstanie i 1 minutowe milczenie.

Następnie sekretarz p. Wojciechowski odczytał protokół z ostatniego zebrania, który przyjęto jednogłośnie bez zmian, poczem powierzone p. Lisównie Jadwidze nauczycielce z Darżlubia zorganizowanie sekcji kobiecej, w tym celu poproszono o wzięcie udziału na konferencji kierowniczek sekcji kobiecej w dniu 19 bm. w Wejherowie w świetlicy Zw. Strzeleckiego. Sekretarz zwrócił uwagę członkom, że przy Sekretarjacie RP. BBWR w Wejherowie (Wejhera 1) istnieje biuro porad prawnych, które udziela w różnych sprawach bezpłatnie porad prawnych, poszczególnym członkom za okazaniem legitymacji

W dalszym ciągu referował, o abonowaniu czasopism — wysuwając na czoło wszelkich czasopism, najpopularniejsze na naszym wybrzeżu — bezpartyjne pismo codzienne „Gazetę Morską”, która dołącza ponadto „Dział Urzędowy”. Dla rolników i osadników odpowiada treścią — „Gospodarz Polski”, tygodnik w cenie bardzo dostępnej (mies 85 gr.). Następnie przystąpiono do ustalenia programu obchodu ku czci imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego. Ustalono, że „Kolo oby. Darżlubie” urządzi w dniu 19 marca o godz. 17-tej w świetlicy w Leśniewie, wraz z Zw. Strzeleckim uroczystość. Szczegóły programu powierzono opracować komitetowi wykonawczemu w składzie pp. Mielczarskiego, Wilandta, Kalickiego i Wojciechowskiego.

Na zebraniu wygłosiła p. Lisówna Jadwiga z wielkim entuzjazmem referat p. tyt. „Nasza praca do Pomorza”. Za doskonale ujęty i wniosły treścią referat złożył p. Wojciechowski podziękowanie w Imieniu Zarządu,

a huczne oklaski były dowodem wielkiego zainteresowania się.

Na następnym zebraniu które odbędzie się w Darżlubiu w szkole o godz. 18-tej dnia 30 kwietnia br. wygłosi referat p. Mielczarski Leon, nauczyciel z Domatowa Uchwalono, że zebrania miesięczne będą się odbywały regularnie w ostatnią sobotę, każdego miesiąca o godz. 18-tej.

W dyskusji poruszono sprawę budowy dróg publ. i to z Domatówka via Domatowo do Starzyna, oraz drogę — Leśniewo — Męchowa, w powyższej sprawie wyjaśnił p. Bystram o projekcie, który już istnieje i o możliwości realizacji, podał również do wiadomości, że na pierwszym planie stoi budowa szosy Brudowo — Naniec. Nadmienil, że nad zrealizowaniem powyższych projektów pracuje nasz dzielny i nieustraszonego inżynier p. Kiepał.

Po wyczerpaniu porządku obrad prezes zebranie solwował.

Skarszewy

— Do obywateli miasta. Śladem lat ubiegłych w celu obchodu i uczczenia imienin Woźdza Narodu i armji, Budowniczego Państwa Polskiego, I Marszałka Józefa Piłsudskiego, Komitet Organizacyjny zwraca się z gorącym apelem do obywateli miasta Skarszew, szczególnie do właścicieli domów by w dniu 18 i 19 marca br. udekorowali swoje domy flagami o barwach narodowych, oraz podczas capstrzyku urządzili iluminację w swych oknach również barwami narodowymi.

Karbowo, p. Brodnica

— Pożar. Dnia 15 bm. wieczorem w Karbowie u p. Wróblewskiego wybuchł pożar. Spłonęła doszczętnie stodoła — siewkarnia i stajnia. Pożar powstał przez nieostrożność służącego, który jest upośledzony umysłowo. Poszkodowany był ubezpieczony. Policja prowadzi szczegółowe dochodzenia.

Chelmża

— Program obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego. Dnia 19. III. o godz. 7 wieczorem capstrzyk — bierze udział P. W. i W. F. — zbiórka o godz. 6.15 wieczorem na placu przy dworcu.

Dnia 20. III. o godz. 9-ej rano zbiórka na placu przy dworcu p.p. Przedstawiciele władz, Towarzystw, Cechów, P. W. i W. F., oraz dżiawy szkolnej.

O godz. 9.20 wymarsz z orkiestrą do kościoła pokatedralnego na uroczyste nabożeństwo.

O godz. 9.45 uroczyste nabożeństwo, po nabożeństwie pochód przez miasto, następnie defilada. Po defiladzie odmarsz do hali gimnastycznej szkoły chłopców, gdzie odbędzie się uroczysta akademja, składająca się z następującego programu:

1. Polonez — odegra orkiestra.
2. Słowo wstępne — burmistrz p. Kurzętkowski.
3. Polonez A dur Chopina — orkiestra.
4. Referat okolicznościowy — poprzedzony deklamacją — dyr. gimn. p. Porębski.
5. Koncert orkiestry wojskowej.
6. Występ szkoły powszechnej — żeńskiej.
7. Występ szkoły powszechnej męskiej.
8. Występ Szkoły Wydziałowej.
9. Śpiew — solo — p. Borowskiej z Torunia.
10. Deklamacja członków a) Związku Strzeleckiego, b) Świetlicy.
12. Popisy gimnastyczne Szkoły Wydziałowej.
13. Orkiestra wojskowa wykona repr. marsza.
14. Zakończenie.

Komitet Obchodu zaprasza niniejszem wszystkich p.p. Obywateli miasta Chelmży i okolicy na wspomnianą uroczystość, przyczem uprasza o gremjalne wzięcie udziału w pochodzie, nabożeństwie i akademji. Komitet nie wątpi, że Szanowne Obywatelstwo złoży Dostojnemu Solenizantowi w dniu Jego Imienin wyrazy czci i holdu przez udział jaknajliczniejszy i udekorowanie domów i okien wystawowych.

Komitet Wykonawczy.

— Z Posiedzenia Rady Miejskiej. Posiedzenie Rady Miejskiej odbyło się w ub. wtorek o godz. 6-ej wieczorem. Obrady zagal w obecności 23 radnych przewodniczący p. Komowski.

W punkcie pierwszym radny p. Litkowski referuje sprawozdanie kasowe rewizji Gł. Kasy Miejsk. i rewizji Kasy Pob. zakł. miejsk. za luty 1932 przyjęte do wiadomości. Sprawę statutu kanalizacyjnego dla zakładów miejsk. uchwalono odesłać ponownie do komisji. Sprawa upoważnienia Magistratu do umarzania nieściągalnych kwot z podatków i opłat za gaz, prąd i wodę wywołuje ożywioną dyskusję i znaczne sprzeciw, w wyniku czego oba wnioski upadły. Wydzierżawienie pobierania placowego na targach tygodn. p. Fr. Kowalskiemu za sumę 3905 zł. za czas do 1. III 1933 przyjęte do wiadomości. W miejsce ks. prof. Banieckiego wybrano na sędziego rozjemczego zastępcę w osobie p. Henryka Wojciechowskiego, em. urzęd. pocztowego. Uskutecznienie wypłaty zaliczkowej kwoty 2176,84 zł. za prace przy budynku na 12 rodzin przyjęte do wiadomości i uchwalono wstawić do dodatkowego budżetu. Sprawa udzielenia, na wniosek T-wa Kupców Samodz. oraz T-wa Restauratorów, uprawnienia na odbywanie 4 wielkich targów kramnych w Chelmży przekreślona została reskryptem Ministerstwa Przem. i Handlu, co przyjęte do wiadomości. Z kolei przyjęte do wiadomości zakup szyn i łorek do prac ziemnych za kwotę 6 tys. zł. oraz sprawa konwersji kredytu budowlanego w kwocie 147 tys. i drugiego w kwocie 83,900 zł. Dalej uchwalono przyjąć do wiadomości uchwałę Sejmiku Pow. w sprawie przekazania terenu pod transformator na rzecz gminy m. Chelmży. Ostrą dyskusję wywołuje sprawa wydzierżawienia realności Archidjakonka, wobec której szereg radnych podnosi zarzuty. Po przeprowadzeniu wymiany zdań i wyjaśnieniach udzielonych przez decenenta spraw rolnych p. Czerwińskiego wydzierżawienie osady rybackiej w Archidjakonce przyjęte do wiadomości 19 głosami przy 3 głosach przeciwnych.

Po wyczerpaniu porządku obrad przewodniczący p. Komowski zarządził przerwę 10-minutową, poczem rozpatrzono jeszcze kilka spraw na posiedzeniu poufnym.

Wstap w szeregi LOPP.

KRONIKA

sobota
19
marca

TORUN

Kalendarzyk rzym.-kat.

Piątek Cyryla

Sobota Józefa Obl.

— Stan wody w Wiśle z dnia 17. 3.: Zawichost + 1,42, Warszawa + 1,32, Płock + 1,06, Toruń + 1,11, Fordon + 0,86, Chełmno + 0,26, Grudziądz + 0,62, Korzeń + 0,73, Piekło + 0,02, Tczew + 0,25, Einlage + 2,30, Schienhorst + 2,58.

— Nocny dyżur aptek. W śródmieściu dyżuruje do środy dnia 23 bm. włącznie apteka „Radziecka”, ul. Szeroka.

Repertuar Teatru.

Piątek 18 bm. godz. 20 odczyt Magdaleny Samozwaniec.

Sobota 19 bm. godz. 19 „Śluby panienskie” uroczyste przedstawienie z okazji imienin Marsz. Piłsudskiego.

Niedziela 20 bm. godz. 20 występ Władysława Kiepury.

Repertuar kin:

Palace — „Władcy miłości” z Greta Garbo.

Światowid — „Upiór Paryża” z John Gilbertem.

Lux — „Kurjer Carski” — 2 serje.

Mars, ul. Wąrszawska „Zew Północy”.

Corso — „Białe cienie”.

MARS

Kino teatr dźwiękowy
ul. Wąrszawska

Potężne arcydzieło
filmowe

ZEW POŁNOCY

Przepiękny dramat, osnuty na tle dzikich, srogich — pełnych niebezpieczeństw — tajemniczych okolic podbiegunowych.

Szczyt techniki i reżyserji.

W rol. gl.: LOUIS TRENKER najslawniejszy artysta turysta, prawdziwie rękaw EWA VAN BERNE oraz LAR-HANSEN. Nad programem

Początek seansów o godz. 17.15 19-tej i 21-tej, w niedzielę od 15.15. Cenn. miejsc od 0.30—1.60
zysły dochód przeznaczony na dalszą budowę „DOMU ZOŁNIERZA”

Z misia

— Podziękowanie. Pan Pawełki Plac Baukowy 5, złożył w biurze Pom. Towarzystwa Opieki nad Dziećmi przy ul. Wąrszawskiej 14, 10 zł, ofiary dla najbiedniejszych dzieci na święta wielkanocne za co składa serdeczne Bóg zapłać Pomorskie Towarzystwo Opieki nad Dziećmi.

— Rekolekcje w kościele św. Jana. Rozkład nauk: Sobota 19-go marca rano godz. 6-ta uroczysta wotywa do św. Józefa z przemową, wspólna komunja św. generalna dla wszystkich i zakończenie nowenny do św. Józefa.

— Rekolekcje dla oficerów, podoficerów i ich rodzin. W bieżącym roku odbędą się rekolekcje dla oficerów, podoficerów i ich rodzin w kościele garnizonowym w następującym porządku: dnia 20 marca br. (Palmowa niedziela) godz. 17-ta pierwsza konferencja; dnia 21 marca br. godz. 19 — druga konferencja; dnia 22 marca br. godz. 18 trzecia konferencja i spowiedź; dnia 23 marca br. godz. 7.30 komunja święta w czasie mszy św.

— Łamacze lodu, posuwając się w górę rzeki osiągnęły miejscowość Rząd, poniżej Chełmna. W dalszej drodze łamacze napotykały trudności wskutek niskiego poziomu wody.

Z teatru

— Odczyt Magdaleny Samozwaniec. Dziś w piątek, dnia 18 bm. o godz. 20-ej niezwykle interesujący odczyt znakomitej powieściopisarki i feljtonistki Magdaleny Samozwaniec „O miłości papierowej, płóciennej i skórzaney”. — Prelegentka mówić będzie na temat miłości w powieści na ekranie i w rzeczywistości. Odczyt ten wygłoszony onegdaj w Poznaniu przy jej słuchacze z niebywałym entuzjazmem.

— Uroczyste przedstawienie w teatrze z okazji imienin Marszałka Piłsudskiego. W sobotę dnia 19 bm. o godz. 19-ej odbędzie się w Teatrze uroczyste przedstawienie z powodu imienin Igo Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego. Odegrane będą nieśmiertelne „Śluby Panienskie” Al. Fredry, wyreżyserowane z nadzwyczajnym pietyzmem przez dyr. Benęde, który odtworzył postać Gustawa mając za partnerów pp. Małkowską, Pawłowską, Królikowską, artystkę Teatru Polskiego w Warszawie Staonislawa Lapińskiego w roli Radosta, oraz p. Hańczę i Jejedo.

Zjedz obiad pod „ręką”

a przekonasz się, że jest najlepszy.
Wieczorem zobacz ładny program.

W przededniu 19 marca

Program uroczystego obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego

Zbliża się dzień Imienin Marszałka Piłsudskiego. W dniu tym wszyscy żywiący spontaniczną cześć dla osoby Marszałka łączą się w wyrażeniu Mu tych dowodów uczuć, jakimi darzy Go Polska cała od lat.

W dniu 19 marca niechaj miasto nasze przywdzieje odświętną szatę, dekorując domy flagami o barwach narodowych.

Program uroczystości w Toruniu jest następujący:

Piątek dnia 18 marca o godz. 18 wieszanie flag na bundynkach państwowych, samorządowych i prywatnych, oraz dekorowanie okien nalepkami. O godz. 19 przejdzie ulicami miasta capstrzyk wojskowy i organizacji PW. Capstrzyk uda się na Rynek Staromiejski, gdzie z balkonu Ratusza wygłosi okolicznościowe przemówienie p. wizytator Czystowski.

Sobota dnia 19 marca godz. 7 po-budka. Godzina 10 msza św. połowa na Placu św. Katarzyny, godz. 11-ta defilada na Rynku Staromiejskim.

Po południu o godz. 17.30 odbędzie się w sali Strzelnicy przy ul. Przed-

zamcze wielka Akademia organizacji PW. Wieczorem o godz. 19 odbędzie się w Teatrze Miejskim uroczyste przedstawienie, poprzedzone przemówieniem wiceprokuratora S. A. p. Bieńskiego.

W niedzielę dnia 20 marca o godz. 13 odbędzie się w auli gimnazjum Kopernika uroczysta Akademia, urządzona na staraniem Komitetu Organizacji Kobiety.

Uroczysta Akademia dla młodzieży szkolnej

Staraniem Dyrekcji toruńskich szkół średnich odbędzie się z okazji imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego w dniu 18 marca rb. w Teatrze Miejskim uroczysta Akademia na której program złożą się: słowo wstępne dyrektora Józefa Dutkowskiego, przemówienie okolicznościowe prof. Ryszarda Boszki, deklamacje oraz produkcje wokalne i muzyczne młodzieży szkolnej.

Początek uroczystości dla uczniów klas niższych o godz. 14.45 dla klas wyższych o godz. 16.30.

Uroczysta Akademia Organizacji PW. ku uczczeniu imienin Marszałka Piłsudskiego

Staraniem Zarządu Grodzkiego Zw. Strzel. przy czynnym współudziale Zarządów Oddz. Zw. Strzel. Nr. 1, 2, 3, 4 i oddziałów żeńskich Towarzystwa Powstańców i Wojaków D. O. K. VIII w Toruniu, Związku Naucz. Polskiego kierownictwa i pracowników warsztatów amunicyjnych Nr. III oraz Związku Pracowników Lotniczych zastanie urządzona wspólna uroczysta Akademia ku czci Marszałka Piłsudskiego. Akademia odbędzie się w sobotę dnia 19 marca w Strzelnicy przy ul. Przedzamcze o godz. 17.

Program jest następujący: zagajenie: ob. Chorąży, chór mieszany uczenie seminarjum i uczniów semin. pod kierownictwem p. prof. Kitz. Przemówienie ob. Wyrzykowski Zenon. Solo skrzypcowe p. Wislocki Włodz. i akomp. p. prof. Gierszewski Józef. Dekla-

macja ob. Meller Stanisław. Śpiew solowy: p. Rutkowska-Penkalska, akomp. p. Pierzchałowa. Śpiew chóralny uczenie seminarjum i uczniów seminarjum. Deklamacja: obyw. Czerwińska Marja. Występ orkiestry strzeleckiej.

Komitet organizacyjny Akademii zaprasza uprzejmie tą drogą przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych oraz całe społeczeństwo miasta Torunia. Osobnych zaproszeń nie wysyła się.

Początek Akademii punktualnie o 17.30.

Po skończonej Akademii urzędza Zarząd Grodzki Zw. Strz., w dniu 19 bm. o godz. 19 na sali p. Michałowskiego, ul. Sobieskiego — uroczystą wieczornicę z licznymi niespodziankami.

Rehabilitacja kolejarzy

Czy kolejarze uprawiali przemyt z Niemiec — Kto wypisywał oszczerze artykuły w Nowinach

Sąd Grodzki w Toruniu rozpatrywał w ub. środę szereg rozpraw przeciwko red. pismka „Nowiny Toruńskie” — które swego czasu wychodziło na gruncie toruńskim — o oszczerstwo w druku.

„Nowiny Toruńskie” w całym szeregu artykułów zarzuciły wielu kolejarzom uprawianie przemytu z Niemiec do Polski. Wszyscy zaatakowani kolejarze wytoczyli odpowiedzialnemu redaktorowi Przybyłowskiemu skargę sądową. Jak to wykazały przeprowadzone rozprawy, informatorem „Nowin” w tych sprawach był zwolniony maszynista kolejowy Paszko. Oskarżony Ciesielski swego czasu oświadczył na rozprawie gotowość przeprowadzenia dowodu prawdy. Obecnie jednak stwierdził, że padł ofiarą fałszywych informacji i że został przez Paszkę wprowadzony w błąd.

W jednym z ostatnich numerów Nowin umieszcil oskarżony Ciesielski artykuł, zarzucający Paszce przemyt i działalność komunistyczną. Paszko wytoczył Ciesielskiemu sprawę, którą również tego dnia rozpatrywał Sąd Grodzki.

Oskarżony Ciesielski wyraził gotowość przeprowadzenia dowodów prawdy na okoliczność, że Paszko trudnił się przemytem i uprawiał działalność komunistyczną wśród kolejarzy.

Przesłuchani w tym dniu świadkowie potwierdzili częściowo naprowadzone dowody. Celem powołania dalszych nowych świadków Sąd sprawę przeciwko Ciesielskiemu z oskarżenia Paszki odroczyl.

W sprawie o napaść na maszynistę Dawidowskiego, Szumielewicza i Bajuka oskarżony Ciesielski przyznaje się do autorstwa inkryminowanych artykułów i oświadcza, że został wprowadzony w błąd przez Paszkę. Oskarżony prosi o łagodny wymiar kary.

Po przeprowadzonej rozprawie Sąd wydał wyrok, zasądzający Ciesielskiego za zniesławienie Bajuka na 100 zł. grzywny i upoważnił oskarżyciela do ogłoszenia wyroku w „Dniu Pomorskim”.

Za zniesławienie Dawidowskiego Sąd zasądził oskarżonego C. na 2 tygodnie więzienia i ogłoszenie wyroku w „Słow. Pom.”

Wreszcie za zniesławienie maszynisty Szumielewicza Sąd zasądził Ciesielskiego na 150 zł. grzywny i ogłoszenie tenoru wyroku w „Dniu Pomorskim”.

Wszystkie sprawy rozpatrywał Sąd Grodzki pod przewodnictwem sędziego M. Halperna. Oskarżycieli Bajuka, Dawidowskiego i Szumielewicza zastępował mec. Przysiecki.

Zawiedziona miłość powodem zamachu samobójczego

W dniu wczorajszym w godzinach popołudniowych usiłował popełnić samobójstwo przez napicie się esencji octowej w mieszkaniu przy ul. W. Garbary nr. 3 — 25-letni Hieronim S. zam. przy ul. Leona Czarnieckiego 22. Zawiezana karetka pogotowia odwiozła desperata do Lecznicy Miejskiej. Stan jego nie budzi obaw.

Powodem tragicznego kroku był za wód miłosny. S. usiłował popełnić samobójstwo w mieszkaniu swej narzeczonej, dokąd przybył w godzinach popołudniowych. Po rozmowie z narzeczoną S. usiłował popełnić samobójstwo.

Na półkach księgarskich

W księgarni Wojciechowskiego (Stary Rynek) ukazała się nowa książka, która obudziła duże zainteresowanie świata literackiego. Jest to powieść współczesna p. t. „Andrzej Korecki” Izabelli Lutosławskiej, autorki „Bolszewików w Polskim Dworze”.

Pamiętnik ów rozszedł się w przeciągu kilku miesięcy w dwóch wydaniach (10.000 egzemplarzy) i tłumaczony był na angielski i francuski.

Autorka, zamieszkująca obecnie w Toruniu, pisała liczne utwory nacechowane szczególną miłością do wojska polskiego odznaczona też została przed frontem odznaką honorową Zastużonych — Pułku 59, wręczoną Jej przez Inspektora Armji.

STRUMYKOWA 3

LUX

Przebojowa Premiera!

Kino dźwiękowe

Do k. małego dźwiękowi
wca — Filmu zdawna
przez Toruń oczekiwani.

FAWORYKA MAHARADZY

W rol. główn WIKTOK MAC LAGLEN, EDMUND LOWE, GRETA NISSEN, EL BRENDEL. Erotyka — Sensacja — Humor.

Sceny jakich Toruń nie widział!

Melodie jakich Toruń nie słyszał.
Kolosalna wystawa. Humor wojskowy.
Przephych wschodni. Zabawne sytuacje.
NADPROGRAM.

Ceny: łoża 1.80, l. m. 1.30, II. 80 gr. szereg. 40 gr.
Początek o godz. 5, 7 i 9-tej. W święta o 3, 5, 7 i 9

Wielki koncert religijny w kościele garnizonowym

W niedzielę dnia 20 marca odbędzie się w kościele garnizonowym w Toruniu wzorem lat ubiegłych wielki koncert religijny. W koncercie udział wezmą najwybitniejsze siły artystyczne i orkiestra symfoniczna 63 pp.

Na program koncertu złożą się utwory Rossiniego, Gounoda, Mozarta, Szuberta, Belliniego, Riessa, Czajkowskiego, Lorentza i innych. Bilety w cenie do 2 zł. są do nabycia w Księgarni Pomorskiej ul. Szeroka 26, do dnia 19 bm. W dniu koncertu od godz. 19-ej przy wejściu do kościoła garnizonowego.

Początek koncertu o godz. 20-ej. Dochód przeznaczony na rzecz kościoła garnizonowego.

Przed koncertem Kiepury

Zapowiedziany na niedzielę 20 b. m. w Teatrze Miejskim koncert Władysława Kiepury z udziałem znakomitej śpiewaczki włoskiej Fiorenza wzbudził wśród szerokiej publiczności olbrzymie zainteresowanie.

Młody tenor Władysław Ladis Kiepura — brat światowej sławy Jana Kiepury — cieszy się opinią śpiewaka obdarzonego wielkim materiałem głosowym, przewyższającym nawet pod względem wielkości swego brata. Potwierdza to fama, jaka biega o tym wschodzącym na firmamencie śpiewaczym gwiazdorze, a co raz to nowe, napływające z zagranicy propozycje, dowodzą o walorach głosowych Ladisa Kiepury. Zaledwie przed dwoma miesiącami rozpoczął tournée po Polsce i w tak krótkim czasie zdobył sobie pełne uznanie.

Niewątpliwie koncert Kiepury w Toruniu będzie wielką uctą artystyczną dla naszej publiczności i tak jak w innych miastach i w naszym Kiepura podbija serca słuchaczy.

Po ukończeniu tournée koncertowego po Polsce Kiepura udaje się na szereg występów do Hamburga, Antwerpji, Brukseli i Sztokholmu.

Ruch towarzyski

— Związek Pracy Obywatelskiej Kobiet zawiadania pp. członkinie, że herbatka towarzyska odbywa się co czwartki od godz. 5-ej w świetlicy przy ul. Łazińskiej 24. 2018

— Zarząd Koła Pom. Z. O. R. prosi P. T. Członków o gremjalny udział w obchodzie Imienin Ministra Spraw Wojskowych Pana Marszałka Józefa Piłsudskiego. 2034

— Gryf sekcja piłki nożnej. Dziś w piątek o godz. 20-ej zebranie w lokalu klubowym. 2035

— Zw. Podoficerów Rez. Koła Toruń. — Zbiórka wszystkich członków przy Teatrze dnia 19 bm. o godz. 8.30 rano. Komplet sztandaru na miejscu. Komendant. 2036

— Wieczornica Zw. Strzel. Po uroczystej Akademii w Strzelnicy urzędza kierownictwo Grodzkie Z. S. w dniu 19 bm. o godz. 19 na sali p. Michałowskiego ul. Sobieskiego uroczystą wieczornicę z licznymi niespodziankami dla Oddziałów i sympatyków Z. S. Osobnych zaproszeń nie wysyła się. Wstęp na salę za dobrowolnymi datkami, które się przeznaczają na walkę z niemczyzną. Komitet. 2047

— Oddz. III żeński Zw. Strzeleckiego Mokre. Zarządza zbierkę oddz. żeńskiego na dzień 18 bm. o godz. 19 w świetlicy własnej przy ul. Grudziądzkiej. Z powodu ważnych spraw obecność wszystkich członkiń obowiązkowa. Komendantka. 2048

— Klub Wioślarski w Toruniu przypomina swoim członkom o Walnym Zgromadzeniu Klubu, które odbędzie się dnia 22 bm. o godz. 19.30 w Dworze Artusa. Obecność obowiązkowa ze względu na zmianę statutu. Zarząd. 2049

— Panowie dentyści: Aleksandrak, Bergerowa, Maniura, Orchołski, Paulus i Wiśniewski leczą bezinteresownie najbardziej potrzebujących szkół powszechnych, i wydział. za co Grupa Społeczna nauczycieli składa im serdeczne podziękowanie za tak wysoce obywatelski czyn. 2052

Powiat toruński

— *Amatorzy drobiu przy robocie.* W nocy na 15 bm włamali się nieznani sprawcy do chlewa Chrzanowskiego Ignacego w Przeźnie skąd skradli 23 kury oraz 3 świnię łącznej wartości 150 zł.

Tej samej nocy włamali się nieznani sprawcy zapomocą rozerwania kłódki do chlewa Flanza Kazimierza w Grabiu skąd skradli 11 kur wartości 35 zł., z sąsiedniego chlewa zaś skradli na szkodę Góralskiej Stanisławy 9 kur, 2 króliki i 1 piłę.

— *Pożar we Wrzosach.* Dnia 14 bm. o godz. 11 powstał pożar w zagrodzie małego Piętrońskiego Jana we Wrzosach. Ogień zniszczył stodołę wraz z sianem, słomą, maszynami rolniczymi oraz szopę z niektórymi drobnymi narzędziami gospodarczymi, wyrządzając szkodę na sumę około 700 zł. Z żywego inwentarza spaliła się krowa i cielę wartości 300 zł. Spalone mienie było ubezpieczone w Pom. Stow. Ubezpiecz. w Toruniu na sumę 1.500 zł. — Ogień powstał prawdopodobnie od iskier wydobytających się z komina domu mieszkalnego.

Sępólno

— *Samobójstwo wiceburmistrza Więcborka.* Dnia 14 bm. rano właściciel ogrodnictwa Jan Kabat z Więcborka wyrzucił z rewolweru odepłak sobie życie. Sp. Kabat wskutek popadnięcia w trudności finansowe już od dłuższego czasu cierpiał na rozstrój nerwowy. Sp. Kabat już od lat dziesiątek brał czynny udział w ruchu narodowym i społecznym a szczególnie w czasie niewoli odznaczał się wielką gorliwością w pracy narodowej. — Nie było bowiem dziedziny, w którejby sp. Kabat nie brał czynnego udziału, by szerzyć ducha narodowego wśród rodaków i zapalić w nich miłość dla Ojczyzny.

Po odzyskaniu niepodległości sp. zmarły podwójnymi siłami pracował na niwie narodowej i społecznej będąc czynnym prawie w każdym towarzystwie polskim i w spółdzielniach polskich na tut. terenie.

Od chwili uzyskania niepodległości pełnił funkcję zastępcy burmistrza m. Więcborka oraz zasiadywał przez dłuższy czas w kolegium Wydziału Powiatowego pow. sępoleńskiego.

Od samego prawie początku istnienia Polski jest członkiem Sejmiku powiatowego. — Fakt śmierci sp. Kabata Jana poruszył do głębi całe społeczeństwo pow. sępoleńskiego, gdyż zmarły znany był jako człowiek nas wskrosz uczciwy, sumienny i dobry Polak.

— *Oddział Związku Strzeleckiego w Kamieniu z okazji imienin Marszałka Piłsudskiego* w dniu 19. 3. b.r. o godz. 20-iej urządził na sali p. Majewskiego przedstawienie amatorskie. Obywatelstwo Kamienia oraz okolicy uprasza się o wzięcie czynnego udziału w tej imprezie.

W tym samym dniu odbędzie się z okazji imienin Marszałka J. Piłsudskiego w kościele parafialnym w Kamieniu o godz. 9-iej nabożeństwo a następnie uroczysta akademja na sali p. Majewskiego.

— *Zebrania BBWR w powiecie.* Dnia 5 bm. odbyło się zebranie Koła BBWR w Zbożu, na którym kierownik szkoły p. Wędra Stefan wygłosił referat na temat „Jaką prasę czytamy a jaką powinniśmy czytać”.

Członków Koła BBWR zachęcono do korzystania w jaknajwiększej mierze z urzędzonej przez Koło Czytelni, która zaopatrzona jest w różnego rodzaju czasopisma jak „Dzień Pomorski”, „Gazeta Polska”, „Młody Gryf” i „Gospodarza olskiego”.

Poza tem postanowiono zwrócić się do miarodajnych władz o obniżenie odsetek od pożyczek itp. gdyż rolnicy nie są w możności płacić odsetki w obecnej wysokości.

Po omówieniu obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego zebranie zakończono.

„Syn Boży” na scenie. Jak już poprzednio donosiliśmy, przygotowuje nam Stow. Śpiewu „Cecylja” w Sępólnie na niedzielę palmową, niezwykłą ucztę duchową w formie dramatu pasyjnego p. tyt. „Syn Boży”. Całość zapowiadają się imponująco, tak że nie wątpimy, iż obywatelstwo Sępólna i powiatu skorzysta z tak rzadkiej okazji, aby ujrzeć prawdziwą sztukę ludową na scenie.

Z zebrania Pow. Komitetu PW. i WF. w Wąbrzeźnie

Dnia 16 marca w sali sejmiku powiatowego w Wąbrzeźnie o godz. 17 odbyło się zebranie Pow. Kom. PW i WF pod przewodnictwem p. starosty Sucheckiego z udziałem 19 członków.

Po zagajeniu i odczytaniu protokołu z ostatniego zebrania, kierownik sekcji admin. gosp. i intendent komitetu, złożył szczegółowe sprawozdanie rachunkowo kasowe za rok budżetowy 1931-32 — z którego wynika że z subwencji otrzymanej z powiatu na cele pw i wf. w kwocie 15000 zł. — rozrachowano wydatki zgodnie z preliminarzem budżetowym, na zakup sprzętu pw. i wf., budowę boiska w Kowalewie i w Wąbrzeźnie, urządzenie święta powiatowego, budowę budynku na strzelnicę powiatową PW. im. Marsz. Piłsudskiego, utrzymanie środków lokomocji. Komisja pod kierownictwem p. Reiskiego stwierdziła zgodność i celowość wydatków.

W czasie dyskusji nad sprawozdaniem budżetowym p. insp. szk. Matuszkiewicz, poruszył sprawę dyskusji nad pw. i wf. w Sejmiku, w czasie której, niektórzy członkowie sejmiku atakowali pozycję pw. i wf. twierdząc że popiera się wyłącznie Zw. Strzelecki odsuwając inne organizacje. Z przedłożonego jednak sprawozdania i dowodów wynika, że dla Zw. Strzeleckiego nie znaleziono żadnego wydatku ani też subwencji, natomiast były wydane subwencje dla Zw. Harc. Polskiego i Powst. i Woj. a nawet dla Sokola — zakup nagród.

Wobec tego zebrani uchwalili wysłać odpowiednie pismo do sejmiku i wydziału powiatowego, prosiąc w imię prawdy, te nieciężkie informacje i zarzuty.

Następnie złożył sprawozdanie ze stanu materialowego i majątku Pow. Kom. PW i WF oraz z wyniku pracy Pow. Kom. PW 63 pp. p. por. Kuliszewski.

Z kolei przystąpiono do uchwalenia preliminarza budżetowego pw. i wf. na rok 1932-33 który został zaakceptowany.

W wolnych głosach poruszono sprawę boiska sportowego w Wąbrzeźnie i konieczność ukończenia robót ze względu na przypadające w roku bieżącym święto powiatowe PW i WF

W tym celu została wybrana specjalna komisja, która wspólnie z p. burm. Schwartzem przystąpi do zrealizowania wniosku p. por. Kuliszewskiego. O godz. 20,30 zebranie zakończono.

Kronika

Złodziejska bójka na jarmarku. Dnia 16 bm. o godz. 17-tej podczas odbywającego się jarmarku w Wąbrzeźnie, powstała bójka pomiędzy złodziejami jarmarczniemi, wskutek czego powstało zbiegowisko, w wyniku którego wywrócono kupcom 3 stragany, które zaczęto następnie okradać z towarów. Naskutek natychmiastowego wkroczenia policji, zajęcie to zlikwidowano, przy czym zatrzymano 16 osób.

G N I E W

— *Uroczystość w dniu 19 marca w Janowie* Komitet wójtowny BBWR w Janowie z inicjatywy prezesa p. Stoppla, na ostatniem zebraniu uchwalili uczcić uroczystość obchodu imienin Marszałka Piłsudskiego akademją połączoną z przedstawieniem. Wieczornica ta odbędzie się w lokalu p. Janaka w Janowie.

Równocześnie zaznaczyć musimy, że Komitet wójtowny BBWR w Janowie, złożony z 25 członków oprócz Zarządu, w którego skład wchodzi; jako prezes p. Stoppel, sekretarz p. Gapowski i skarbnik p. Ogonowski, rozwija się na terenie Janowa bardzo pomyślnie wskazując wielką żywotność i dzięki swej pracy i ideałom, któremi się w pracy swej kieruje, kooptując coraz więcej członków i sympatyków.

— *Falszywe pogłoski o likwidacji Pow. Komunalnej Kasy Oszczędności.* Na skutek ostatnio uwadnianego się pewnego zaniepokojenia a w związku z tem wycofywania wkładów z Pow. Kom. Kasy Oszczędności w Gniewie, spowodowanych likwidacją miejscowego starostwa, komunikujemy, że według wiadomości zasiągniętych przez nas z miarodajnych źródeł, Pow. Kom. Kasa Oszczędności w Gniewie zlikwidowaną nie będzie. Wszystkie władze nadzorcze Pow. Kasy Oszcz. w zrozumieniu stanu gospodarczego powiatu i potrzeb miejscowej ludności, stoją na stanowisku utrzymania Kasy a przynajmniej jej oddziału w Gniewie. W razie gdyby nawet likwidacja Pow. Kom. Kasy Oszcz. miała nastąpić, wszelkie wkłady oszczędnościowe depozyta i zobowiązania Kasy, siłą rzeczy przejąć muszą na siebie powiaty tczewski, świecki i starogardzki i w razie uchwalenia likwidacji, wszyscy

którzy mają jakiegokolwiek wkłady czy też depozyty w Kasie, zostaną wezwani do podjęcia ich w przeciągu 6 miesięcy.

Tak więc wszelkie obawy i zaniepokojenia są zupełnie niezasadne, tembardziej, że jak już wyżej zaznaczyliśmy, czynnikami od których utrzymanie Kasy w Gniewie zależy stoją na tem stanowisku, aby Powiatowej Kom. Kasy Oszczędności w Gniewie nie likwidować, a przeciwnie utrzymać ją na miejscu, ze względu na żywotność Kasy, a przede wszystkim ze względu na potrzeby rolników najbardziej dotkniętych panującym obecnie kryzysem.

— *Zamach samobójczy w więzieniu gnieńskim.* Przytrzymano ostatnio i odstawiono do więzienia w Gniewie za fałszowanie ksiąg, żeczek PKO Sarnowski Jan zamieszkały w Bydgoszczy, symulując chorobę umysłową usiłował pozbawić się życia przez powieszenie. Zamach został jednak spostrzeżony przez dozorcę więziennego. Po udaremniwym zamachu Sarnowski rzucił się na otoczenie, nie dość na tem kaleszył siebie tak że musiano nalożyć mu kaftan bezpieczeństwa. W dniu 12 bm. odstawiono Sarnowskiego do szpitala więziennego w Grudziądzu.

— *Z sali sądowej.* Dnia 24 bm. o godz. 12 odbędzie się na sesji sądowej w Gniewie głów na rozprawa przeciwko Janowi, Michałowi i Józefowi Długoszewiczom za systematycznie dokonywane kradzieże wraz z włamaniami w Gniewie. Dnia 22 bm. o godz. 10 odbędzie się przed Sądem Okręg. w Grudziądzu rozprawa przeciwko Brunonowi i Arturowi Konklom z Lipiej Góry przebywającym w więzieniu w Gniewie za zabójstwo sp. Borzyszkowskiego.

Programu radiowego

Sobota, 19. III. 1932 r.

Warszawa 1411,8 m. 10.50—11.20. Transm. z przed Belwederu finału tradycyjnego dorocznego marszu Sulejówko-Belweder. 12.10—12.45. Transm. ze Lwowa. 12.45—13.10. Płyty. 13.15. Komunikat gospodarczy. 13.35. Muzyka lekka w wyk. na organach (płyty). 14.45—15.15. Muzyka lekka (płyty). 15.15. Wiadom. wojskowe dla wszystkich. 15.25. „Przegląd wydawnictw perj.” 15.45. Giełda pien. oraz kom. Centr. Biura Hydr. dla żegl. i ryb. 15.50. Marsze wojskowe i piosenki (płyty). 16.10. Odezyt z cyklu dla maturzystów szkół średn. (dział „Historja”) p. t. „Kultura średniowiecza” wygl. prof. H. Paszkiewicz. 16.30—17.10. Beethoven: Sonata na wiolonczelę i fort. w wyk. Salomonda i Rumszyńskiego (płyty). 17.10. Odezyt p. t. „Marszałek Piłsudski a

istota Państwa Polskiego”, wygl. dr. Jan Starzewski. 17.35—18.05. 2-ga audycja z cyklu „Instrumenty i głos ludzki w muzyce”, poświęcona instrumentom dętym drewnianym z udziałem dr. Alceji Simonówny (słowo objaśniające) i członków ork. P. R. 18.05—18.30. Program dla dzieci. Audycja ku czci Marszałka J. Piłsudskiego. (Tr. z Wilna). 18.30—18.50. Pieśni żołnierskie w ukł. W. Lachmana wyk. chór męski „Harfa” pod dyr. kompozytora. 18.50. Rozmaitości. 19.15. Skrzynka poczt. roln. 19.30. Wiadomości sportowe. 19.35. Melodje z operetki „Wiktoria i jej luzar” (płyty). 19.45. Pras. Dziennik Radiowy. 20.00. „Na widnokręgu”. 20.15—21.00. Muzyka polska i polska pieśń żołnierska. 21.35. Feljton J. Kaden-Bandrowskiego p. t. „Komendant w polu”. 22.00—23.00. Utwory Chopina w wyk. Mikołaja Orłowa. 1) Andante spiano i polonez Es-dur, 2) 4 etjudy. 3) Kolysanka. 4) Tarantel-

Giełdy

Warszawskie notowania

walutowe.

z dnia 17 III 1932 r.

Tranzakcje	Sprzedaż	Kupno
WALUTY.		
Dolary St. Zjedn.		8,90—8,88
DEWIZY.		
Belgia		—
Białogród		—
Bukareszt		—
Gdańsk		173,95—173,52
Holandja		—
Kopenhaga		—
Londyn		32,38—32,23
Nowy York		8,915
Nowy York teleg.		8,92—8,90
Paryż		35,13—
Praga		26,40—26,34
Sztokholm		—
Szwajcaria		172,90—
Włochy		46,35—46,12
Berlin (w obrotach nieofic.)		212

Poznańska giełda bydła.

z dnia 16 III. 1932 r.

WOLY.	zł.
a) pełno-mięsiste wytucz. nie oprzeg.	64—68
b) mięsiste tuczone młode do 3 lat	54—58
c) mięsiste tuczone starsze	44—50
d) mięsiste mienne odżywione	30—38
BUHAJE	
a) wytuczone pełno-mięsiste	56—60
b) tuczone mięsiste	46—54
c) nie tuczone, dobrze odżyw. starsze	40—46
d) mienne odżywione	32—36
KROWY.	
a) wytuczone, pełno mięsiste	62—66
b) tuczone mięsiste	54—60
c) nie tuczone, dobrze odżywione	30—38
d) mienne odżywione	24—28

JALOWICE.	zł.
a) wytuczone, pełno mięsiste	64—68
b) wytuczone mięsiste	54—60
c) nie wytuczone, dobrze odżywione	44—52
d) mienne odżywione	32—40
MŁODZIEŻ.	
a) dobrze odżywione	32—40
b) mienne odżywione	26—30

CIELETA.	zł.
a) najprzedniejsze wytuczone	90—100
b) tuczone	76—86
c) dobrze odżywione	66—74
d) mienne odżywione	50—60

OWCE.	zł.
a) wytuczone, pełno mięsiste iagnięta i młodsze skopy	52—56
b) wytuczone starsze skopy i macioriki	48—50
c) dobrze odżywione	—
d) mienne odżywione	—

SWINIE	zł.
a) pełno mięsiste tuczniaki od 120-150 kg. żywej wagi	88—90
b) pełno mięsiste 100 do 120 kg.	80—84
c) mięsiste 80 do 100 kg.	76—78
d) mięsiste ponad 80	70—74
e) maciory i późne kastraty	70—78
f) Świnie bekonowe	70—74
g) Prosięta za parę	66—70

Przebieg targu normalny.

Sprawozdanie

z głównego targu — na konie, bydło rogate i świnię w Toruniu z dnia 17. III. 1932.

Spędzono na targowicy miejskiej przy Rzeźni	411 koni
	116 krów
	32 świń tucznych
	50 warchlaków
	150 prosiąt

Płacono:	zł.
Konie starsze	120—150
robocze	200—250
dobre	500—700
Krowy starsze	80—140
Krowy dojne	220—280
Jalowice	—
Świnie 50 kg	38—40
Warchlaki:	
poniżej 35 kg	20—
powyżej 35 kg	25—
prosięta za parę	12—18
lepsze i materj. hodowl.	—

la. 5) Mazurek. 6) Scherzo cis-moll. 7) 4 preludja. 8) Scherzo h-moll. 23.00—24.00. Muzyka tanezna.

Wiedeń. 19.00. Koncert w wyk. Juana Marena i Wiedeńskiej Ork. Symf. pod dyr. Oswalda Kabasty.

Berlin. 20.00. Koncert na rzecz Pomocy Starym Artystom.

Hilversum. 20.10. „Matthäus-Passion”, J. S. Bacha. Tr. z Concertgebouw w Amstredamie. Dayentry. 20.30. „Zemsta Nietoperza”, operetka Jana Straussa. Tr. z Opery w Manchesterze.

Rzym. 20.45. Tr. Opery z Teatru Królewskiego.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę, dnia 19 marca 32 r. sprzedawac będą w drodze przetargu przymusowego więcej dajacemu za natychmiastową gotówkę; w Grudziądzu przy ul. i oruńskiej nr. 33 o godz. 10-tej; 2 lustra maszynowe do strzyżenia włosów elektr., 2 kompl. regalowe urządzenie fryzjerskie; w Grudziądzu, dnia 21 marca 32 r. o godz. 10-tej przy ul. 3 Maja nr. 33: 80 par trzewików; w Grudziądzu przy ul. Lipowej nr. 59 o godz. 12-tej; 27 worków cementu, 1 motor elektr., 1 wialnie, 1 mlyn do czyszczenia zboża, 1 dywan, 1 kredens, 1 bufet, 1 stół rozgiany, 6 krzesel dębowych, 1 platforma Zielniczew, kom. sad. w Grudziądzu.

OGŁOSZENIE. Firma R. Fabianowski Handel Węgla, artykułów budowlanych i żelaza, Fabryka wyrobów cementowych w Koronowie, właściciel Roman Fabianowski, przemyslowiec z Koronowa przez swego pełnomocnika adw. Kosidowskiego w Koronowie wniosła o odroczenia wyplat. Termin do rozpoznania sprawy wyznacza się na dzień 30 marca 1932 r. godz. 10 przed niżej podpisanym Sądem pokój 15, na który wierzyciele dłużniczkli mogą przybyć celem udzielenia Sądowi wyjaśnień. 2054

Koronowo, dnia 12 marca 1932 r.

1. Nn. 1/32.

Sąd Grodzki

PODZIĘKOWANIE.

Przewielebnemu Duchowieństwu, Szanownemu Nauczycielstwu, Znajomym i Krewnym oraz wszystkim, którzy osobiście lub pisemnie złożyli nam swoje współczucie i uczestniczyli w oddaniu ostatniej posługi naszej Matce sp. Juljanny Leśniewskiej składamy serdeczne „Bóg zapłać”.

Rodzina.

DZWIĘKOWE KINO
ŚWIATOWID
Dziś i dni następne!

Światowej sławy arcydzieło filmowe
„Upiór Paruża”
potężny dramat ep. - owieścił G. Leroux. W rol. główn. JOHN GILBERT, LILA HYAMS i LEWIS STONE. Ponadto dod. z Filip i Flapen.

T O P I N DZWIĘKOWE KINO
PALACE
Dziś ostatni raz!

GRETA GARBO Lewis Stone, Dorothy Sebastian
w pięk. dramacie miłosnym p. t. „Władczyni M. i. i. c.”
Ponadto świetny nadprogram.

T O R U N

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 18 marca o 9 sprzedawac będą, będące w przechowaniu firmy Towarzystwo Handlowo-Przemysłowe, najwięcej dającemu za gotówkę: 230 kg. drutu palonego. 2053
Rzymyszkiewicz, komornik sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 18 marca 1932 r. o godz. 11 przed południem sprzedawac będą u spedytora Sadeckiego za gotówkę: 1 pianino czarne. Licytacja odbędzie się napewno. Linde, komornik sądowy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 18 marca 1932 o godzinie 12 u spedytora Sadeckiego sprzedawac będą najwięcej dającemu za gotówkę: zegar, szyby, bielźniarkę, repozytorjum, rower, samochód ciężarowy; o godz. 2 przy ul. Chełmińska szosa 36; samochód ciężarowy. 2053
Chrzanowski, kom. sądowy.

W tutejszym rejestrze handlowym przy firmie Zakłady Ceramiczne Sp. Akc. Rudak wpisano: uchwała Rady nadzorczej z 9 października 1931 (No 293/31 aktu notariusza Tempkiego). Członka zarządu Tadeusza Dandelskiego odwołano. Do zarządu wybrano kupca Maćkowiaka Wacława z Torunia jako prezesa przemysłowca Jana Różańskiego z Torunia, Kierownika K. K. O. Eugenjusza Hencela z Torunia. Toruń, dnia 28 lutego 1932 r.
Sąd Grodzki.

BYDGOSZCZ

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 10,30 przed południem sprzedawac będą przy ul. Plac Piastowski 12 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 szafonierkę, 1 lustro, 1 etażerkę. 2055
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 11,30 przed południem sprzedawac będą przy ul. Kwiatowej 1a najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 umywalkę z lustrem. 2056
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 11-tej przed południem sprzedawac będą przy ul. Chocimskiej 1 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 lampę (zyrandol) z abażurem. 2057
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 10,45 przed poł. sprzedawac będą przy ul. Pomorskiej 8 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 biurko. 2058
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 10-tej przed południem sprzedawac będą przy ul. Śniadeckich 21 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 ławkę stolarską. 2059
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 13-tej po południu sprzedawac będą w Firmie Hartwig przy ul. Dworcowej najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 kanapę, 6 foteli, 1 lustro, 1 stolik, 1 postument do kwiatów, 1 aparat radiowy z głośnikiem i kanapę, 1 stolik, 1 garnitur koszykowy, 1 fortepian i 4 obrazy. 2060
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 19 marca br. o godz. 12 sprzedam w majątności Minikowo (stacja kolejowa Slesin) najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 40 ctr. peluszeki, 7 jałowic, 5 byzków, 14 cielaków, 14 żrebaków, siano z 150 mórg, jęczmień z 30 mórg oraz 28 dębów. 2061
Woźniak, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 19. III. 1932 r. o godz. 9-tej przed poł. sprzedam przy ul. Kościuszki (wchód z ulicy Gdańskiej 135 w podwórzu plac budowlany) najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: kupę rusztowań drabkowych, 2 taczki, 5 tragarzy żelaznych, kupę desek do rusztowania, 9 baranów, kupę używanych drągów do rusztowania, piłę tarczową, 2 żelazne koła, kupę boków do rusztowania, żuraw do betoniarki, kupę żelaza okrągłego około 10 ctr. 2062
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 19. III. 1932 r. o godz. 12-tej w poł. sprzedam przy ul. Wesolej nr. 10 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: zegar stojący, biurko i fotel, lampę elektryczną, bufet jadalny, dywan, 2 fotele, szafę do książek, 5 krzeseł obitych skórą, stół dębowy, radio kompletny, kanapę z obudowaniem, leżankę z nakryciem, stojak do nut, regalik do nut, fotel do pianina, fotel na biegunach, 2 dywany, umywalkę z lustrem i płytą marmurową, toaletę damską z płytą marmurową, 2 łóżka metalowe, zegar na biurko, stojak do garderoby, hodnik, szafę do rzeczy, maszynę do szycia „Singer”. 2062
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 19. III. 1932 r. o godz. 11-tej przed południem sprzedam przy Placu Teatralnym nr. 3 st. nr. najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: szafę do książek, biurko, fotel przed biurko, 4 krzesła, 2 fotele klubowe obciągnięte gobeliną, kanapę klubową, duży dywan, lampę stojącą. 2063
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 19. III. 1932 r. o godz. 11,30 przed poł. sprzedam przy Placu Teatralnym 3 st. nr. najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: radio 5 lamkowe z głośnikami. 2064
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 19. III. 1932 r. o godz. 10,30 przed poł. sprzedam przy ul. Piotra Skargi nr. 10 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą, większą ilość szklanek do piwa, kieliszków do wódek, podstawek szklanych (szlifowanych), wazów do kwiatów, talerzy do ciast i kompotu, szlanek do herbaty. 2066
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

Dostarczam

w każdej ilości
stoninę krajową soloną
po cenie za klg. zł: 1.45

J. Kur

Prosta 10.

Toruń.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę, dnia 19. III. 1932 r. o godz. 10-tej przed poł. sprzedam przy ul. Sielanka nr. 9 st. nr. najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: radio 4 lamkowe z głośnikiem. 2067
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W sobotę dnia 19. III. 1932 r. o godz. 9,30 przed południem sprzedam przy ul. Sielanka 9 st. nr. najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: biurko dębowe. 2068
M. Bertrand, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

W piątek dnia 18. III. 32 r. o godz. 10,15 przed poł. sprzedawac będą przy ul. Pomorskiej 43 najwięcej dającemu za natychmiastową zapłatą: 1 bufet. 2070
Luzcka, komornik sądowy w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 19. bm. o godz. 14,30 sprzedam na składnicy firmy Rawa Śniadeckich 37 za natychmiastową zapłatą: 10 kompletnych rowerów nowych najlepszej marki gwarancyjnej z prima gumami z wolnym biegiem i narzędziami, 2 maszyny do szycia nowe z kulowym lożem i nakryciem zamkowym. Przetarg nieodwołalny. 2071
Kucharz, kom. sąd. w Bydgoszczy.

PRZETARG PRZYMUSOWY.

Dnia 19 bm. o godz. 9,30 sprzedam przy ul. Ryckerskiej 6 za natychmiastową zapłatą: maszynę do pisania Remington, biurka z pulpitem i 100 ram do rowerów. 2054
Kucharz, kom. sądowy w Bydgoszczy.

LICYTACJA

W srode, dnia 23 marca br. o godzinie 11-tej sprzedawac się będzie przy tutejszej Ekspedycji Towarowej: silnik spalinywy, motor syst. Diesela, marki fabrycznej Wolfa o sile 35 K. wraz z przynależnymi przyborami. 2069
P. K. P. Eksp. towarowa Bydgoszcz.

Książkę

Jak przechodzić samemu kurs gimnazjalny poleca Księgarnia Bydgoszcz Śniadeckich 46. Złoty 50 przesyłać znaczkami lub P.K.O. 1825. 115

Zanim

kupisz nowe, zajdź do „Okazjopolu” obejrzyć używane jadalnie sypialnie, pojedyncze meble jak łóżka, stoły, szafy, lustra, rowery, maszyny do szycia, patefony, siodła oficerskie przepisowe, elektroluxy do odkurzenia, futra męskie i damskie jak nowe, płaszcze, ubrania, obuwie, powózka parokonna, sortownice do kaszy, teodolit uniwersalny, opalognat oraz wszelkie używane rzeczy za bezcen.

„Okazjopolu”

Grudziądz, Plac 23 Sycznia 28 (dawn. nr. 14) w podwórzu. 1460

Wózek

dziecięcy prawie nowy, firmy Kon-Kon tanio do sprzedania. Toruń, Król. Jadwigi 9, II. ptr. 2038

OSTRZEŻENIE.

Od pewnego czasu pojawiają się w dziennikach oszczercze zmyślone wiadomości o działalności Komunalnej Kasy Oszczędności powiatu chełmińskiego wzgl. o jej organach.

Stwierdzamy, że rozsiewanie alarmujących oszczerstw ma podłoże w złośliwej chęci szkodenia na opinii członkom organów Kasy.

Oszczerców ściągamy sędownie i przestrzegamy każdego przed rozgłaszaniem oszczerczych wiadomości w słowie i piśmie pod groźbą dochodzenia sądowego.

Chełmno, dnia 14 marca 1932 r. 2033

RADA NADZORCZA I ZARZĄD KOMUN. KASY OSZCZĘDNOŚCI POW. CHELM. w CHELMNIE:

Rada Kasy:

(-) Hądzlik, (-) Patula, (-) Kampert, (-) Laszewski, (-) Hojak, (-) Ślaski, (-) Kaufmann.

Zarząd Kasy:

(-) Ossowski, starosta powiatowy.
(-) Moczyński, dyrektor Kasy.

TANI BAZAR

w Gdańsku

obok kina U. T.

Niespodzianki świąteczne. Torebki damskie najtańsze. Tornistry szkolne od 1.80 Gdł. Teczki szkolne skórkowe od 5.— Gdł. Śniadanki i wszelkie artykuły szkolne. Walizki, wszelkiego rodzaju. Naszyjniki najnowsze.

TANI BAZAR przy Topfergasse, obok kina U. T.

Sprzedam

Skład kolonialny w Grudziądzu bez konkurencji z towarami urzędziem i mieszkaniem. Cena 3.000 zł. Oferty do „Dnia Grudziądzkiego” pod nr. 617 g. Grudziądz.

Samolna

pani poszukuje pokoju z kuchnią pustego w śródmieściu. Oferty do Dnia Pomorskiego 1957.

REPERTUAR TEATRU TORUNSKIEGO

W piątek, dnia 18 bm. o godz. 20-tej

Odczyt

Magdaleny Samozwaniec

W sobotę dn. 19 bm. o godz. 19-tej

PREMIERA

Uroczyste przedstawienie z okazji Imienin Igo Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego

„SLUBY PANIENSKIE”

Komedja w 3 akt. wierszem Al. hr. Fredry

W niedzielę dn. 20 bm. o godz. 15-tej

„ECCE HOMO”

(Oto Czlowiek) Misterjum pasyjne w 5 obrazach T. Niewiakovskiego. (ceny najniższe)

W niedzielę dn. 20 bm. o godz. 17-tej

Przedstawienie dla młodzieży szkolnej

„SLUBY PANIENSKIE”

Komedja w 3 akt. wierszem Al. hr. Fredry (ceny najniższe)

W niedzielę dn. 20 bm. o godz. 20-tej

KONCERT

Ladis-Kiepurý
Marit Forenza

RAZ 2495
spróbować znaczy
ARACZEWSKIEGO KAWĘ
stałe kupować.

Idź ciem lekcji

francuskę, angielskiego, niemieckiego, gry na fortepian. Adamska, Sukennicza 4. Toruń. 2325

Tysiące Chorzych

na katar żołądka, wzdęcia, kurcze, bóle, niestrawność, zgaga, nudności, wymioty, brak apetytu, ogólne osłabienie etc. **odzyska zdrowie** używając ziółka sławnego na cały świat dr. Dietla, profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego. Zadaćcie bezpłatnej broszury poczuającej! Adres: **Liszki Apteka.** 1633

Szofer-mechanik

dobro świadectwa, pewny jeździec z miejsczą kauceją, szuka posady. Oferty upr. do „Dnia Bydgoskiego” pod Szofer. 1997

Okazja

Sprzedam korzystnie!

Sypialnie antyczna, styl Ludwika XV luksus, sypialkę dębową i orzechową, szafy, bielźniarki, łóżka, stoły, kanapy, fotele, zastawę stołową platerowaną, wirówki do mleka, maszynę do prania, maszyny do szycia, rowery, obrazy, zegary, patefony, garderobe, obuwie męskie, damskie i dziecięce oraz wiele innych rzeczy. 1860

Sklep Okazjowy
Grudziądz, ul. Narutowicza 15. [22]. 1860

Telefon 433

Auto-taksu

Taksówki i samochody prywatne polecam na każdą uroczystość. Za dalszy wyjazd daję odpowiedni rabat. **Wł. Gardzielewski**
Grudziądz, Książęca 3.

Obiady

Kolacje z dwu dań 1 zł.

Kantorowicz

Toruń, Szeroka. 2010

Zgubiony

wykaz osobisty na nazwisko Józefa Ganska, wydany przez Kom. Sarjat Generalny w Gdańsku unieważniam.

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego

Zamawiam niniejszem abonament*) na „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski”, na II. kwartał wzgl. mies. kwiecień 1932 r. i proszę należność — **Zł. 10.17** wzgl. 3.39 pobrać przez listowego.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość _____ Poczta _____

Kwit pocztowy

Odbiór kwoty **Zł. 3.39** wzgl. 10.17 tytułem prenum. *) „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski” za II. kwartał wzgl. mies. kwiecień 1932 r. potwierdzam.

_____ dnia _____

*) Niestosowne przekreślić.

KWIT ABONAMENTOWY

Do Urzędu Pocztowego

Zamawiam niniejszem abonament*) na „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski”, na m. kwiecień wzgl. II. kwartał 1932 r. i proszę należność — **Zł. 3.39** wzgl. 10.17 pobrać przez listowego.

Imię i nazwisko _____

Miejscowość _____ Poczta _____

Kwit pocztowy

Odbiór kwoty **Zł. 3.39** wzgl. 10.17 tytułem prenumeraty *) „Dzień Pomorski”, „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Gazeta Gdańska”, „Dzień Bydgoski” za m. kwiecień wzgl. II. kwartał 1932 r. potwierdzam.

_____ dnia _____

*) Niestosowne przekreślić.

Selegramy

Z ostatniej chwili

Na jakich warunkach zawarło rozejm japońsko-chiński

Szanghaj — 18. 3. (PAT). Według wiadomości ze źródeł chińskich, układ przewidziany między Chinami a Japonją przewiduje: 1) Wojska chińskie pozostaną na swych pozycjach, podczas gdy siły japońskie wycofają się z okupacyjnych terenów. 2) Władze policyjne i administracyjne sprawowane będą przez organa chińskie. 3) Będzie utworzona chińsko-japońska komisja mieszana, która przy pomocy przedstawicieli państw neutralnych czuwać będzie nad wykonaniem powyższych postanowień i jednocześnie sprawować władzę administracyjną.

Genewa — 18. 3. (PAT). Szwajc. ag. tel. donosi: Komitet 19-tu zebrał się wczoraj po południu pod przewodnictwem Hymansa na pierwsze publiczne posiedzenie, na którym obecni byli również przedstawiciele Chin i Japonji. Hymans zakomunikował zebraniemu, że kroki nieprzyjacielskie w Szanghaju zostały zawieszony i rozpoczęte zostały rokowania o rozejm.

Delegat japoński Sato zakomunikował o rokowaniach, które miały miejsce w Szanghaju w ostatni poniedziałek. Pomimo jeszcze pewnych różnic poglądów minister Sato wyraził nadzieję, że rokowania będą mogły pomyślnie zakończyć się już w najbliższych dniach.

Delegat chiński Yen protestuje przeciwko temu, że Japonja przy rokowaniach o rozejm wysuwa polityczne warunki takie, jak na przykład hojnot, gdy tymczasem Liga Narodów bez jakichkolwiek zastrzeżeń zażądała przerwania kroków nieprzyjacielskich.

Przewodniczący Hymans oświadczył, że całe zgromadzenie podziela tę opinię, że jednak rozumie na żądanie Japonji jako propozycję, a nie jako warunki polityczne, co by istotnie stało w sprzeczności z rezolucją zgromadzenia Ligi. Do tego oświadczenia Hymansa przyłączył się minister Sato. W tym samym duchu

wypowiedział się Paul Boncour.

Sato skierował następnie do przewodniczącego Hymansa oraz do członków komitetu 19-u zapytanie, jak oni wszyscy wyobrażają sobie dalszy tok prac komitetu. Czy komitet ma zamiar dawać dyrektywy dla rokowań, odbywających się w Szanghaju czy też pragnie tylko być au courant rokowań szanghajskich.

Czarny bilans walk w Szanghaju

Paryż, 18. 3. (PAT). Jedno z biur prasowych donosi z Szanghaju, iż otrzymało ko-

munikat rządu chińskiego co do strat wojskowych i cywilnych, poniesionych przez Chiny podczas walk pod Szanghajem. Według tego komunikatu, straty w okręgu Chapei, Kiang-Wan i Woosung wynoszą 6.080 osób zabitych cywilnych, przeszło 2.000 rannych oraz około 10.000 zaginionych rodzin. Poza tem 160.000 zaginęło w czasie bądź ofensywy japońskiej, bądź odwrotu wojsk chińskich. — Straty materialne, wyrządzone gmachom oraz dziełom sztuki wynoszą ponad 8 milj. franców.

Z teki karykaturzysty

Niemiecki minister general Groener demuntuje wiadomości o tajnych zbrojeniach.

Ostatnia podróż Ivara Kreugera

Paryż, 18. 3. (PAT). W dniu wczorajszym o godz. 14.30 odbyła się eksportacja zwłok Ivara Kreugera. Przed mieszkaniem zmarłego zgromadziło się około 100 osób z publiczności oraz około 30 fotografów. 6 mężczyzn wyniosło trumnę, okrytą czarnym sukniem i umieścili ją na platformie,

oczekującego samochodu. Na trumnie złożono wielką ilość kwiatów oraz kilkanaście wieńców. Samochód odjechał w stronę dworca północnego, gdzie trumna umieszczona została w specjalnym wagonie, doczepionym do ekspresu, odchodzącego w kierunku Sztokholmu.

Greta Garbo straciła cały swój majątek

po krachu finansowym Ivara Kreugera

(o) Warszawa, 18. 3. (tel. wł.) Pierwszą ofiarą załamania się koncernu Kreugera stał się obywatel szwedzki Lorenzen, który cały swój majątek umieścił w akcjach Kreugera i który na wiadomość o złym sta-

nie finansowym koncernu popełnił samobójstwo. Donoszą również, że sławna artystka filmowa Greta Garbo w związku z trudnościami finansowem koncernu Kreugera miała utracić cały swój majątek.

Ameryka w panicznej obawie o swe dzieci

London, 18. 3. (PAT). Dzisiaj minęło 15 dni od daty porwania dziecka Lindbergha. Według wiadomości, nadchodzących z Ameryki, zaczyna zanikać nadzieja odnalezienia dziecka. W związku z tem wśród zamężnych obywateli Ameryki wytwarza się panika. Obawiają się, że porwanie dziecka Lindbergha znajdzie licznych naśladowców. Znamioty gracz w bridge Culberston,

który dzięki systemowi gry, jaką sam wynalazł, zdobył znaczną fortunę i popularność — otrzymał wczoraj list, grozący porwaniem dzieci. Wobec tego rodzice zaangażowali detektywów, którzy stale czuwają nad dwoma chłopczykami. Wydarzenie to wywołało w Ameryce wielkie poruszenie i wzrastający niepokój.

Sowieci nie mają prawa przemawiać w imieniu Gruzji

Genewa — 18. 3. (PAT). Przedstawiciel rządu narodowego Gruzji wystosował do przewodniczącego konferencji list, w którym odmawia delegacji sowieckiej prawa zabierania głosu w imieniu Gruzji.

Petarda na torze kolejowym

Katowice, 18. 3. (PAT). W pobliżu dworca w Suminie powiatu rybnickiego niewykryci sprawcy położyli na torze kolejowym dwie petardy, które w chwili najechania pociągu eksplodowały. Myszynista zatrzymał pociąg momentalnie. Wypadku z ludźmi nie było. Jak stwierdzono na podstawie wstępnych dochodzeń petardę podłożyli prawdopodobnie małoletni chłopcy, nie zdając sobie sprawy z następstw.

Katastrofa samolotu wojsk.

Warszawa — 18. 3. (PAT). W dniu wczorajszym o godz. 14.45 podchorąży Szurlej w czasie wykonywania lotu służbowego uległ śmiertelnemu wypadkowi. Po starciu z dotychczas nie wyjaśnionych przyczyn aparat runął i zapalił się. Samolot spłonął doszczętnie. Z pod aparatu wydobyto zwęglone zwłoki Szurleja. Wyznaczono komisję dla zbadania przyczyn wypadku.

Olbrymi pożar w Małopolsce Wschodniej

(o) Lwów, 18. 3. (tel. wł.) Wczoraj w nocy wybuchł pożar w Kortowie (pcw. Rawa Ruska) wskutek którego spłonęło przeszło 40 budynków, oraz gmach szkoły powozochelnej.

Sprawa Gergonowej

Lwów, 18. 3. (PAT). „Gazeta Wieczorna” donosi, że ostateczny termin rozprawy przeciwko Gergonowej wyznaczony został na 6 dni 25 kwietnia br. Rozprawę rozpisano na 6 dni. Dziennik oświadcza, że powództwo ewyższe ze strony architekta Zaremby nie zostało wniesione. Gergonowa, jak wiadomo, przebywa w szpitalu więziennym.

Ostatni mohikanin fałszerzy pod kluczem

(o) Warszawa, 18. 3. (tel. wł.) Na poczcie głównej w Warszawie aresztowano wczoraj 2 nieuchwytnych dotychczas fałszerzy. Jeden z nich Stanisław Wojciechowski, jest bodaj najwybitniejszym przedstawicielem fałszerzy w Polsce. Fałszował on wszystko, znaczki pocztowe, czeki, weksle, banknoty, akcje. Poza tem był karany za szpiegostwo na rzecz jednego z państw ościennych.

Aresztowanie fałszerzy jest końcowym aktem likwidacji wielkiej bandy, grasującej na terenie całej Polski. Likwidacja tej bandy rozpoczęła się aresztowaniem fałszerzy banknotów 20-złotowych w Szamotułach. Dalszym etapem było aresztowanie w Ostrowie (Wlkp.) współników tych fałszerzy. Wreszcie po dłuższych dochodzeniach wykryto w Poznaniu drukarnię fałszywych banknotów w mieszkaniu pewnego szofera. Fałszerzy warszawskich schwytano na poczcie przy okienku „post-restante”, gdzie od dłuższego czasu odbierali przesyłki.

Z samolotu w morze

Paryż, 18. 3. (PAT). Okręt „He de France”, będący w drodze do Nowego Jorku wyratował w okolicy Havru francuskiego pilota Vanlaera, który przelatując nad statkiem, wypadł z samolotu do morza. Vanlaer pozostaje na okręcie i mimo swej woli odbywa podróż do Nowego Jorku.

Samolot na ulicy

Lille, 18. 3. (PAT). Na ulicy miasta spadł samolot, który przelatował nad domami. — Zbiornik z benzyną eksplodował. Z pod szczątków samolotu wydobyto zwęglone zwłoki dwóch pasażerów. W pobliżu miejsca katastrofy po wybuchu powstał pożar w sąsiedzącej z miejscem wybuchu kawiarni.

B. cesarz chiński i prezydent Mandzurji

Na zdjęciu naszym widzimy b. cesarza Chin Pu-Yi, obwołanego przed kilku dniami naczelnikiem nowej republiki mandzurskiej, pozostałej pod protektoratem Japonji.

W razie przeziębienia, kataru, zapalenia gardzieli przy bólach nerwowych i łamaniu w kościach, należy dbać o codzienne regularne wypróżnienie i w tym celu używać pół szklanki naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. — Żądać w aptekach i drogerjach. 1867

Ogłoszenia: wiersz milim. na stronie 7-lamowej . . . 0,25 zł w tekście na pierwszej stronie . . . 1,50 zł na drugiej i trzeciej stronie . . . 1 zł — w tekście . . . 0,60 zł Drobne za słowo 15 gr. pierwsze słowo podwójnie. Dla poszukujących pracy i nekrologi 25% zniżki. Komunikaty 50 gr. Za ogłoszenia skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. W Gdanskku za wiersze n/m na stronie 7-lamowej . . . 15 fen. 40 fen. 50 fen. Drobne za słowo 5 fen. — tytułowe . . . 10 fen. Przy sądownym ściąganiu należności rabat upada. Dla wszelkich spraw spornych właściwe są Sady w Toruniu. Za terminowy druk przepisanie miejsce ogłoszenia administracja nie odpowiada.

Redaktor odpowiedzialny Wacław Górnicki w Toruniu, Słowackiego 10/21
Red. odpowiedzialny na Bydgoszcz: Józef Dobroszański Mostowa 6
Redaktor odpowiedzialny na sprawę W. M. Gdańska Wł. Cieszyński, Gdańsk, Stępczaka 6
Redaktor odpowiad. na Gdynię Wiktor Melnikow Gdynia, Świętojańska
Redaktor odpowiedzialny na Inowrocław: Józef Dąbrowski Inowrocław ul. Poznańska 65
Redaktor odpowiedzialny na Grudziądze: Józef Stanczyk, Rynek 10/11.
Za ogłoszenia odpowiada administracja „Gazeta Morska”, „Dzień Grudziądzki”, „Dzień Bydgoski”, „Dzień Kaszubski”, „Dzień Kulański”
Nakładem i czcionkami Pomorskiej Drukarni Rolniczej S. A. w Toruniu

Abonament miesięczny wynosi
w ekspedycji miejscowych agencjach . . . 3 — 2
z odnośnieniem do domu w Toruniu . . . 3,40 zł
przez pocztę z odnośnieniem . . . 3,36 zł
poł opaską . . . 4,50 zł
w Gdańsku przez pocztę . . . 2,50 gd przez chłopca . . . 2,30 zł
z odbieraniem w administracji wzrost gd 2, zagranicą 4 gd . . . 7 — zł
W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą (np. przeszkody w zakładzie strajki). Administracja nie odpowiada za niedostarczenie pisma
P R E N U M E R A T A „DNIA KUJAWSKIEGO” miesięcznie w administracji 2,70 zł — na pocztach już z odnośnieniem kwartalnie 9,27 zł miesięcznie 3,09 zł